

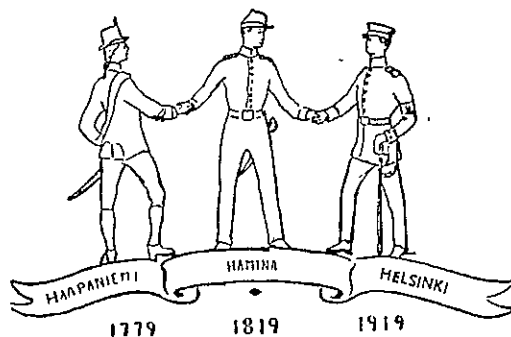
विक्रान्त

N:o 3/1960

12/1/60

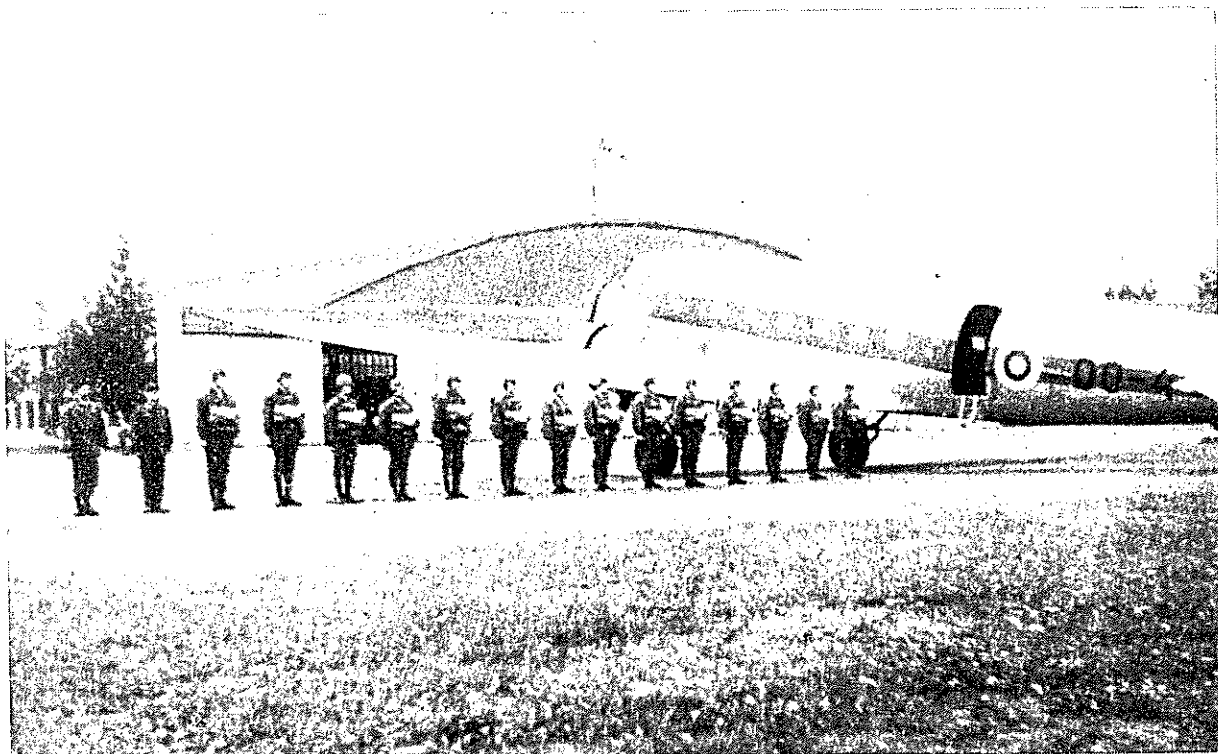
KYLKIRAUTA

*Vyötti miekan vyötärölle
Lupeellensa kylkiraudan*

N:o 3

1960

ENSIMMÄINEN LASKUVARJOJÄÄKÄRIKURSSIMME

Kunniajäsenemme
jalkaväenkenraali
Erik Heinrichs
70-vuotias

Kadettikunnan kunniajäsen jalkaväenkenraali, Mannerheimristin ritari, filosofian tohtori h.c. Axel Erik Heinrichs täytti 21. 7. 1960 70 vuotta.

Isänmaamme vapautuksen hetken väikkyessä näköpiirissä, jätti nuori ylioppilas Erik Heinrichs epäröimättä historiallis-kielitieteelliset opintonsa Helsingin Yliopistossa ja lähti ensimmäisten joukossa Saksaan saamaan sotilaskoulutusta. Näin sai alkunsa kenraali Heinrichsin varsin loistava ja menestyksellinen sotilasura. Hän kohosi jo Saksassa jääkäreiden keskuudessa johtavaan ja arvostettuun asemaan saaden näkyvänä tunnustuksena mm Oberzugführerin arvon.

Vapaussodassa toimi kenraali Heinrichs jääkäripataljoonan komentajana, ylennettynä Suomen nuoren armeijan majuriksi. Hän osallistui pataljoonineen menestyksellisesti mm Viipurin valtaukseseen. Sodan päätyttyä joutui kenraali Heinrichs alusta alkaen palvelemaan huomattavilla virkapaikoilla puolustuslaitostamme luotaessa. Hän toimi mm Käkisalmenläänin Rykmentin ja Keski-Suomen Rykmentin komentajana, Karjalan Kannaksen raja-alueen komendanttina, 3. Divisioonan esikuntapäällikkönä, Yleisesikunnan osastopäällikkönä, vt Yleisesikunnan päällikkönä, Savon Prikaatin komentajana ja Sotakorkeakoulun johtajana. Nämä kaikki virkapaikat hän kävi lävitse itsenäisyytemme ensimmäisen vuosikymmenen aikana. Lisäksi tähän aikaan sisältyi sota-akademian kurssi Ranskassa. Näiden mitä erilaisimpien korkeiden virkojen hoitaminen on eräänä osoituksena hänen moninaisesta sopivaisuudestaan ja valmiudestaan astua uusiin tehtäviin.

Talvisotaa edeltäneen vuosikymmenen sai kenraali Heinrichs viettää vakiintuneemmissa olosuhteissa, sillä hän toimi vuodesta 1930 vuoteen 1938 1. Divisioonan komentajana ja sen jälkeen jalkaväen tarkastajana. Hänellä oli näin ollen huomattava osuus myös puolustusvalmisteluissamme.

Talvisodassa kenraali Heinrichs toimi aluksi Itä-Kannaksella III Armeijakunnan komentajana. Sodan vaikeimmassa vaiheessa hän sai Kannaksen armeijan komentajaksi määrättyä vastuulle tärkeimmän rintaman osamme puolustuksen johtamisen. Tätä oli tietenkin pidettävä erittäin suurena luottamuksen osoituksena, jonka arvoiseksi hän myös osoittautui.

Välirauhan aikana kenraali Heinrichs toimi aluksi maavoimien komentajana, josta tehtävästä hän siirtyi pian ylipäällikön lähimmäksi apulaiseksi, yleisesikunnan päälliköksi. Tällä paikalla hän joutui johtamaan välirauhan aikana suorite-

tun suurtyön puolustusvalmiutemme lujittamiseksi.

Jatkosodan alettua muodostettiin Karjalan Armeija, jonka komentajan vaativan tehtävän sai kenraali Heinrichs ottaa harteilleen. Kuten tunnetaan, onnistui hän toiminnassaan jälleen erinomaisesti. Näkyvänä tunnustuksena nimitti ylipäällikkö hänet 5. 2. 42 Mannerheimristin ritariksi.

Taistelujen jähmettyessä rintamillamme asemasodaksi, määrättiin kenraali Heinrichs jälleen yleisesikunnan päälliköksi, jota tehtävää hän hoiti sodan loppuun saakka. Tunnustuksena sodanajan suorituksista nimitti ylipäällikkö hänet 31. 12. 44 Vapaudenristin 1. luokan Mannerheimristin ritariksi. Kenraali Heinrichs oli Suomen Marsalkan lisäksi ainoa henkilö, jolle suotiin tämä korkea kunnianosoitus.

Sodan päätyttyä Suomen Marsallika määräsi kenraali Heinrichsin puolustusvoimain komentajaksi, josta virasta hän joutui poliittisten syiden takia kuitenkin pian luopumaan. Hän voi kuitenkin siirtyä 30-vuotisen palvelusuransa jälkeen siviilielämän piiriin tyytyväisin mielin ja tietoisena siitä, että oli tehnyt isänmaansa hyväksi sängen kunniaakkaan päivätyön.

Kenraalin kiinnostus maanpuolustustyöhön ei suinkaan päättynyt virkauran päättyessä. Hän toimi mm vielä vuosikymmenen ajan sodan jälkeen Suomen Sotatieteellisen Seuran puheenjohtajana, jossa tehtävässä hän tuli yhteensä olleeksi 25 vuotta. Lulkuisien upseeri- ja reservinupseerikerhojen jäsenet ovat saaneet kerhoilloissaan kuulla hänen mielenkiintoisia esitelmiään sodanajan tapahtumista.

Kenraali Heinrichsin laajasta kirjallisesta toiminnasta mainittakoon vain hänen Suomen Marsalkasta julkaisemansa 2-osainen elämäkerta-teos, joka sai julkisuudessa erittäin hyvän arvostelun.

Kadettikunnan kunniajäseneksi kenraali Heinrichs valittiin 14. 3. 1959.

Poliittinen mielipiteenmuodostus Suomessa

Kuten edellisessä numerossa mainittiin, tulee hallitus kuluvaan toimintavuoden suuntaviivojen mukaisesti julkaisemaan Kylkiraudassa jäsenistön yhteiskunnallista näkemystä avartavia kirjoituksia. Jo julkaistun maisteri Erkki Salosen suomalaista kulttuuripoliittikkaa käsittelevän kirjoituksen jatkoksi on saatu kaksi ajankohtaista kirjoitusta — professori Erik Allardtin ”Poliittinen mielipiteenmuodostus Suomessa” ja valtiotieteen tohtori Olli Seitkarin ”Suomen valtiollinen vaalitapa”.

Hallitus toivoo saavansa aikaan vilkasta mielipiteiden vaihtoa kirjoitusten johdosta.

1. Poliittiset puolueemme

Vaikka poliittisia puolueita ei suorastaan mainita Suomen hallitusmuodossa ja valtiopäiväjärjestyksessä, puolueet kuuluvat erottamattomasti maamme demokraattiseen valtioelämään. Puoluelaitos nykyisessä muodossaan on tärkeiltä osilta 1900-luvun tuote, joskin nykyiset puolueet juontavat juurensa 1870—1880 luvuilta. Vasta eduskunnan uudistus vuonna 1906 loi pohjan nykyiselle yhtenäisesti muodostetulle koko maata käsittävälle puolueetyypille, jossa kansanedustajat esiintyvät valitsijoiden poliittisten järjestöjen edustajina.

Suomen kansalaisella on oikeus osallistua koko maata käsittäviin poliittisiin vaaleihin, nimittäin presidentin valitsijamiesten vaaleihin, kunnallisvaaleihin ja eduskuntavaaleihin. Eduskuntavaaleja pidetään varsinaisesti poliittisten mielipiteenmuodostusten mittapuuna. Presidentin valitsijamiesten vaaleihin vaikuttavat presidenttiehdokkaiden henkilökohtaiset ominaisuudet ja kunnallisvaaleissa esiintyy taas varsinkin maalaiskunnissa vaaliliittoja, jotka eivät liity määrättyyn tai määrättyihin poliittisiin puolueisiin. Eduskuntavaalit siis ennen kaikkea osoittavat eri poliittisten aatteiden ja puolueiden kannatusta kansamme keskuudessa.

Puoluelaitoksella on varsin erilaiset muodot eri maissa. On maita, joissa on vain yksi poliittinen puolue, toisia maita, joissa kaksi puoluetta kilpailee keskenään ja taas maita, joissa vallitsee monipuoluejärjestelmä. Puoluelaitoksen muotoutumiseen vaikuttavat monenlaiset tekijät kuten historiallinen kehitys, maan valtiomuoto, käytetty vaalitapa jne., mutta on kuitenkin suoritettujen tutkimusten perusteella mahdollista esittää ainakin kaksi puoluelaitosta koskevaa yleistä sääntöä. Ensinnäkin voi todeta, että yksi-puoluejärjestelmä yleensä on tunnusomainen diktatuurivaltiolle. Toiseksi on ilmeistä, että käytetty vaalitapa suuresti vaikuttaa puolueiden

lukumäärään. Maissa, joissa käytetään suhteellista vaalitapaa, vallitsee useimmiten monipuoluejärjestelmä, kun taas maissa, joissa kansanedustajat valitaan enemmistövaalien perusteella, yleensä vallitsee kaksipuoluejärjestelmä. Suomi ei muodosta poikkeusta tästä säännöstä. Maassamme käytetään suhteellista vaalitapaa ja itsenäisyyden aikana viisi tai useampia puolueita on aina ollut edustettuina eduskunnassa. Yhtenä monipuoluejärjestelmän etuna on pidetty sitä, että sen vallitessa poliittinen tilanne ja poliittiset voimasuhteet ovat suhteellisen vakaantuneita. Tämä pitää myös paikkansa Suomeen nähden. Eduskuntavaalit tuovat yleensä mukanaan ainoastaan vähäisiä muutoksia puolueiden voimasuhteisiin. 1950-luvulla on kuusi puoluetta ollut edustettuna maamme eduskunnassa:

1) Kansallinen Kokoomus, joka edustaa maassamme konservatismia. Se perustettiin vuonna 1918 ja puolue jatkoi lähinnä vanhan Suomalaisen Puolueen perinteitä.

2) Suomen Kansanpuolue, joka lähinnä keskustaa edustaen perustettiin vuonna 1951 samanaikaisesti hajotetun Kansallisen Edistyspuolueen tilalle.

3) Maalaisliitto on tarkoitettu maaseudun ja maanviljelijäväestön puolueeksi. Se perustettiin vuonna 1905. Poliittisesti se on yleensä katsottu keskustaan kuuluvaksi. Maalaisliitto oli vuosisadan alussa varsin pieni puolue, mutta on sen jälkeen voimakkaasti kehittynyt.

4) Ruotsalainen Kansanpuolue perustettiin vuonna 1905 edustamaan maamme ruotsinkielistä väestöä. Se on porvarillinen puolue, mutta se sisältää ja edustaa kuitenkin varsin erilaisia poliittisia suuntauksia ja etupiirejä, joiden yhdyssiteenä puolueen puitteissa on kieli.

5) Ns. vasemmistopuolueiden keskuudessa Suomen Sosialidemokraattinen Puolue on vanhin. Se perustettiin vuonna 1899, mutta pääsi varsinaisesti vaikuttamaan politiikkaan vasta 1906 tapahtuneen eduskunnan uudistuksen jälkeen.

Sosialidemokraattisen puolueen sisäisten erimielisyyksien takia syntyi sen rinnalle v. 1958 erillinen oppositior ryhmä, joka eduskunnassa esiintyy Työväen ja Pienviljelijäin Sosialidemokraattisen Liiton nimellä.

6) Äärimmäistä vasemmistoa edustaa Suomen Kansan Demokraattinen Liitto (SKDL), joka nykyisessä muodossaan syntyi toisen maailmansodan jälkeen. SKDL jatkaa 1920-luvulla toimineen ja 1930 lakkautetun kommunistisen puolueen perinteitä. SKDL:ään on muodollisesti kuulunut kaksi ryhmää: Suomen Kommunistinen Puolue ja Sosialistinen Yhtenäisyyspuolue, joista viimeksi mainittu on ollut ilman suurempaa käytännöllistä merkitystä ja joka myös hajotettiin vuonna 1954. Vaaleissa ja julkisessa poliittisessa elämässä Suomen Kommunistinen Puolue on kuitenkin esiintynyt Suomen Kansan Demokraattisen Liiton nimellä.

Oheisesta taulukosta ilmenee kansanedustajien jakaantuminen puolueittain 1950-luvulla toimeenpantujen eduskuntavaalien mukaan:

Puolueet	1951	1954	1958
Sosialidemokraattinen Puolue ..	53	54	51*)
Maalaisliitto	51	53	48**)
Suomen Kansan Demokraattinen Liitto	43	43	50
Kansallinen Kokoomus	28	24	29
Ruotsalainen Kansanpuolue ..	15	13	14
Suomen Kansanpuolue	10	13	8
	200	200	200

Taulukko osoittaa omalta osaltaan, miten vähäisiä poliittisten voimasuhteiden muutokset vaalista toiseen saattavat olla. Koska parlamentaarisen hallitusmuotomme mukaan hallituksen tulee nauttia eduskunnan luottamusta, ns. hallituspohja on myös ollut suhteellisen vakaantunut. Sosialidemokraattinen Puolue ja Maalaisliitto ovat toisen maailmansodan jälkeen yleensä esittäneet pääosin hallitusten muodostumisessa. Sodanjälkeisenä aikana ovat kaikki puolueet olleet edustettuina maamme hallituksessa. SKDL oli vuoteen 1948 saakka hallitusvastuussa, mutta sen jälkeen puolue ei ole ollut edustettuna hallituksessa samalla kun juopa tämän puolueen ja muiden puolueitten välillä on kasvanut.

2. Porvarillisten puolueiden ja vasemmistopuolueiden välinen ero

Maamme poliittiset puolueet luokitellaan yleensä porvarillisiin puolueisiin ja vasemmistopuolueisiin, jolloin Sosialidemokraattinen Puolue ja SKDL eli Suomen Kommunistinen Puolue edustavat vasemmistopuolueita ja muut porva-

rillisia puolueita. Vaikka tätä jakoa käytetään poliittisessa keskustelussa, se on monessa suhteessa harhaanjohtava ja vanhentunut. Jakoa soveltaessa on yksipuolisesti lähdetty siitä, että Sosialidemokraattisen Puolueen ja Suomen Kommunistisen Puolueen ohjelmissa on maamme tuotantolaitosten sosialisointi, valtiollistaminen. Käytännössä kuitenkin sosialidemokraattien toiminta on lähinnä suuntautunut työväestön elintason kohottamiseen erilaisten sosiaalisten uudistusten avulla. Näissä kysymyksissä taas monet porvarillisten puolueiden edustajat ovat olleet, jollei samalla kannalla, niin ainakin työskennelleet samoja päämääriä kohti. Vielä tärkeämpää on ehkä se, että monet poliittiset riitakysymykset osuvat kokonaan porvarillisten puolueiden ja vasemmistopuolueiden välisen jaon ulkopuolelle. Puolueet voidaan näin ryhmitellä myös muiden perusteiden mukaan. Näistä tärkein on eroavuus kommunistien (SKDL:n) ja muiden puolueiden välillä. Tätä eroa voidaan ehkä parhaiten kuvata sanomalla, että kaikille muille puolueille maamme itsenäisyyden säilyttäminen on perusarvo, kun taas kommunistit asettavat eräät muut arvot, etenkin kommunistisen valtiomuodon toteuttamisen, ensimmäiselle sijalle. Näin siis puhe porvarillisista puolueista toisaalta ja vasemmistopuolueista toisaalta voi antaa harhaanjohtavan kuvan maamme poliittisesta elämästä.

Keskusteltaessa eri puolueiden kannatukseen vaikuttavista tekijöistä on usein lähdetty siitä, että puolueiden kannatukseen ja äänestäjien ratkaisuihin vaikuttavat yksipuolisesti taloudelliset tekijät ja taloudelliset motiivit. Puolueet ovat muka lähinnä eri taloudellisella tasolla olevien kansankerrosten edustajaryhmiä. Tähän käsitykseen on varmasti vaikuttanut edellä mainittu taipumus jakaa puolueita porvarillisiin puolueisiin ja vasemmistopuolueisiin. Suoritetut tutkimukset ovat kuitenkin osoittaneet, miten taloudelliset tekijät vaikuttaessaan poliittisiin mielipiteisiin yhdistyvät lukuisiin muihin yhteiskunnallisiin tekijöihin. Taloudellisten tekijäin vaikutusta mielipiteenmuodostukseen ei suinkaan voida kieltää, mutta tärkeitä ovat myös esim. alueelliset tekijät, eri ryhmissä vallitsevat poliittiset perinteet, uskonnollisuus jne. Sosialidemokraattista Puoluetta ja SKDL:ää sanotaan yleensä työväenpuolueiksi. Tällä on sikäli oikeutuksensa, että suurin osa maamme työväestöstä äänestää juuri näitä puolueita. Tästä on kuitenkin poikkeuksia. Osa työväestöön kuuluvista äänestää muita puolueita ja osa maamme muusta väestöstä äänestää taas niin sanottuja työväenpuolueita. Vuoden 1948 eduskuntavaalissa suoritetut tutkimukset ovat osoittaneet, miten SKDL:n äänestäjistä 4/5 ja Sosialidemokraattisen Puolueen äänestäjistä 3/4 kuului työväestöön. Samana vuonna oikeistopuolueemme, Kansallisen Kokoomuksen äänestäjistä 25 % oli työ-

*) Näistä 14 on eronnut omaksi ryhmäkseen.

***) Näistä 1 on eronnut ryhmästä ja muodostanut Suomen Pientalonpoikien puolueen.

väestöön luettavia henkilöitä, ja maamme koko työväestöstä 16 % äänesti Kokoomusta. Tosin Kokoomuksella oli suhteellisesti eniten kannattajia ylimmän kerroksen ja keskiluokan piirissä, mutta muissa, myös kaupungeissa toimivissa puolueissa, Ruotsalaisessa Kansanpuolueessa ja silloisessa Kansallisessa Edistyspuolueessa kannatus jakautui tasaisemmin eri sosiaalisten kerrostumien kesken. Näin siis tiedot osoittavat miten äänestämistä ei voida kuvata ja selittää yksinomaan sanomalla, että puolueet edustavat määrättyjä taloudellisia ja yhteiskunnallisia kerrostumia. Selvimmin määrättyä ryhmää, nimittäin maanviljelijäväestöä, on edustanut Maalaisliitto, mutta viimeaikainen kehitys on tehnyt siitä pikemminkin yleisen maaseutua edustavan puolueen kuin vain maanviljelijäväestöä edustavan puolueen. Alueellinen, läänittäinen ja kunnittainen tarkastelu osoittaa lähemmin eri tekijöiden merkityksen.

3. Taloudelliset tekijät ja eri puolueiden kannatus

Yleensä ei voida osoittaa, että vasemmistopuolueiden kannatus olisi voimakkaampaa köyhillä alueilla kuin rikkailla, jolloin köyhyys ja rikkaus on määritelty kuntien asukkaiden keskimääräisen tulotason mukaan. Voimakasta vasemmistopuolueiden kannatusta esiintyy sekä näin määritellyissä rikkaissa että köyhissä kunnissa. Sama pätee porvarillisten puolueiden kannatukseen. On kuitenkin syytä tarkastella sosiaalidemokraattien ja kommunistien kannatusta erikseen.

Tutkittaessa kommunistien alueellista kannatusta kiinnittyy huomio siihen tosiseikkaan, että kommunistit saavat korkeita äänimääriä toisaalta ylimmän tulotason ja toisaalta alimman tulotason kunnissa, kun taas heidän kannatuksensa on pienempi kohtalaisen tulotason kunnissa. Näin voidaan myös ymmärtää se, että kommunismi Suomessa on joko ns. korpi-kommunismia, jota esiintyy Lapin, Oulun ja Kuopion lääneissä tai sitten kommunismi on keskittynyt teollisuuskeskuksiin kuten Kemiin ja Karkkilaan. Yleensä ovat äänestämistä koskevat tutkimukset osoittaneet, että köyhyyden vaikutus poliittiseen asennoitumiseen hyvin suurella määrin riippuu siitä, mihin muihin sosiaalisiin ryhmiin köyhät vertaavat omaa taloudellista asemaansa. Niinpä saattaa kommunismin kannattajilla sekä rikkaissa että köyhissä kunnissa olla se yhteinen ominaisuus, että he vertaavat itseään muihin paremmissa olosuhteissa eläviin. Rikkaissa kunnissa tämä vertailu kohdistuu saman kunnan muihin asukkaisiin, kun taas köyhissä kunnissa vertailu kohdistuu muiden alueiden väestöön. Kuopion läänistä on seikkaperäisiä tietoja esim. siitä, miten muutamissa kylissä pienviljelijöiden vastaanottavuutta kommunismille on lisännyt suurten tilojen läheisyys. Näin

näytti olevan silloinkin kun kitkaa ei esiintynyt ryhmien välillä. Tietenkään tällaiseen "kateuteen" eivät vaikuta vain taloudelliset tekijät, vaan myös usein paremmissa olosuhteissa olevien käytös ja ylimielisyys, kuten teollisuuden piirissä tehdyt tutkimukset ovat osoittaneet.

Tutkittaessa eri ammattiryhmien poliittisia mielipiteitä ilmenee, että äärimmäiseen vasemmistoon eivät suinkaan kuulu pelkästään pienituloisimmat. Nimenomaan sellaiset ryhmät, joiden ansiot ovat vaihtelevia ja joiden työmahdollisuudet ovat alttita talouselämän kausivaihteluille, ovat olleet taipuvaisia kommunismiin. Niinpä työttömyydellä on ollut voimakkaampi vaikutus poliittisiin asennoitumisiin kuin varsinaisilla tuloilla. Työttömyys on elämänkokemus, joka ei hevillä unohdu. Niinpä työttömyyden vaikutus puolueiden kannatukseen yltää kauan työttömyyden kokemusten jälkeen. Voidaankin osoittaa, miten kommunisteilla on varsin voimakasta kannatusta juuri sellaisissa kunnissa, joissa työttömyys 1930-luvun pula-aikana oli yleistä. 1930-luvun työttömyydellä onkin tässä mielessä jonkin verran suurempi vaikutus 1950-luvun äänestäjiin kuin sodanjälkeisellä työttömyydellä, joka tosin on ollut mittasuhteiltaan pienempää ja helpompaa ja joka työttömyyspolitiikan avulla on voitu torjua. Näin siis taloudelliset tekijät yhtyvät historiallisiin tekijöihin. Aikaisessa elämänvaiheessa saadut karvaat kokemukset eivät unohdu, vaan ne vieläpä usein siirtyvät perinteenä isältä pojalle. Niinpä on luultavaa, että historiallisesti vielä aikaisemmat taloudelliset olot, nimittäin maanvuokrausjärjestelmä torppineen ja mäkitupineen, vaikuttavat poliittiseen asennoitumiseen. Tämä näkyy varsinkin siinä, että ne alueet, joilla ei ollut tai oli hyvin vähän torppareita ja mäkitupalaisia, edelleen yleensä kuuluvat niihin, joilla vasemmistopuolueilla on vähän kannatusta.

Selvitettäessä vasemmistopuolueiden välisiä eroja on syytä tähdentää, että puolueisiin kuulumattomat äänestäjät varsinkin maalauskunnissa eivät suinkaan aina koe Sosiaalidemokraattisen Puolueen ja SKDL:n välistä eroa erikoisen suurena. Käsitys näiden kahden puolueen välisestä erosta on yleensä paljon kiteytyneempi kaupungeissa kuin maaseudulla. Eroavaisuus on eräillä alueilla luultavasti varsinkin siinä, että tyytymättömimmät ja katkerimmat ovat taipuvaisia äänestämään SKDL:ää. SKDL:n varsinaisen aatteellinen ote ei liene näissä tapauksissa erikoisen voimakas. SKDL:ää äänestää sen takia myös varsin suuri osa sellaisia, jotka helposti muuttavat poliittisia mielipiteitään.

4. Poliittiset perinteet ja muut historiallis-sosiaaliset tekijät

Maamme vaalitulosten valossa porvarillisimmat alueet ovat Kymen läänin vaalipiiri, Mikkelin läänin vaalipiiri, Vaasan läänin eteläinen ja

Vaasan läänin pohjoinen vaalipiiri. Vasemmistopuolueiden pieneen kannatukseen näillä alueilla vaikuttavat varsinkin eräät historialliset tekijät. Vaasan läänin eteläisessä ja pohjoisessa vaalipiirissä on ensinnäkin eräitä ruotsinkielisiä maalaiskuntia, joissa väestö perinteellisesti äänestää Ruotsalaista Kansanpuoluetta. Näiden vaalipiirien suomenkielissä kunnissa taas äänet annetaan Kokoomuspuolueelle tai Maalaisliitolle. Nämä läntisen Pohjanmaan suomenkieliset kunnat ovat tunnettuja konservatiivisuudestaan. Ns. poliittinen ilmasto on näin ollut omiaan estämään vasemmistopuolueiden menestymismahdollisuuksia. Tähän poliittiseen ilmastoon vaikuttaa ennen kaikkea väestön sosiaalinen rakenne. Näillä seuduilla näet yhteiskunnalliset luokkaerot ovat olleet pienet ja valtaosa väestöstä on ollut omia tiloja omistavia maanviljelijöitä. Niinpä maanvuokrausjärjestelmä varsin pienessä määrin ulottui Pohjanmaalle. Tämän konservatiivisen poliittisen ilmaston syntyyn ja kehitykseen on vaikuttanut myös uskonto. Pohjanmaalla esiintynyt herännäisyys on voimakkaasti korostanut isänmaallisuutta. Niinpä kerrotaan herännäispitäjien nuorten osallistuneen miehissä sotaan vuonna 1918, ja herännäisyys vaikutti myös ratkaisevalla tavalla 1920- ja 1930-luvulla esiintyneen, voimakkaasti oikeistoradikaalisen, Lapuanliikkeen syntyyn. Voimakas puolue näissä Pohjanmaan suomenkielissä kunnissa on Maalaisliitto. On kuitenkin osoitettu, mm. Maalaisliiton kansanedustajien eduskuntatoiminnan perusteella, että Maalaisliitto on konservatiivisempi Pohjanmaalla kuin esim. Savossa ja Lapissa. Ns. poliittinen ilmasto ei siis vaikuta vain puolueiden saamiin äänimääriin, vaan myös puolueitten sisäisiin alueellisiin suuntaeroihin.

Myöskin Kymen läänissä vaikuttavat historialliset tekijät siihen, että yleensä vasemmistopuolueilla, mutta varsinkin SKDL:llä on pieni kannatus. Tästä ei ole tehty tarkkoja tutkimuksia, mutta tuntuu oikealta sanoa, että valtakunnan rajan läheisyys ja sotien antamat karvaat kokemukset voimakkaasti vaikuttavat poliittiseen mielipiteenmuodostukseen näillä seuduilla. Niinpä sekä köyhät että vauraat rajapitäjät ovat varsinkin vähän olleet alttiita kommunistille. Varsinkin rajapitäjät Virolahdesta Pielisjärvelle saakka ovat erittäin ei-kommunistisia.

Toisaalta vaikuttavat myös kommunismin kannatukseen, kuten jo aikaisemmin on osoitettu, poliittiset perinteet. On jopa toisinaan

puhuttu kommunismin perinnöllisyydestä tarkoittaen sitä, että kommunismi siirtyy isältä pojalle. Tällaista on katsottu esiintyvän varsinkin kommunismin valta-alueilla, Lapissa ja Kuopion läänin läntisessä vaalipiirissä sekä eräissä kommunistivaltaisissa teollisuuskeskuksissa, joista varsinkin Karkkila tarjoaa hyvän esimerkin. Tällaisissa usein varsin vanhoissa teollisuuskeskuksissa luokkaerot ovat olleet suuret samalla kun eri aikojen karvaat kokemukset, olivatpa ne sitten vuodelta 1918 tai 1930-luvun pula-ajalta, ovat säilyneet elävinä muistoina.

Poliittiseen mielipiteenmuodostukseen vaikuttavat taloudellisten tekijäin ja poliittisten perinteiden ohella lukuisat muut tekijät. Niinpä Ruotsalaisen Kansanpuolueen kannatukseen vaikuttaa luonnollisesti äidinkieli. Vaikka myös vasemmistopuolueilla on ruotsinkielisiä kansanedustajia, niin varsinkin monet ruotsinkielisistä pieneläjistä, etenkin Uudenmaan, Turunmaan ja Pohjanmaan kalastajat ja pienviljelijät, äänestävät Ruotsalaista Kansanpuoluetta.

Edellä on jo osoitettu, että uskonnolla saattaa olla voimakas vaikutus poliittiseen asennoitumiseen. Tämä ilmenee voimakkaammin Pohjanmaalla, mutta voitaneen myös yleensä sanoa, että aktiivisesti uskonnolliset henkilöt eivät ole erikoisen alttiita kommunistille. Sen sijaan SKDL:llä saattaa olla varsin voimakasta kannatusta myös sellaisissa kunnissa, joissa uskonnolliset herätysliikkeet vilkkaasti toimivat. Tämä koskee varsinkin eräitä Savon herännäispitäjiä ja Lapin lestadiolaisuuspitäjiä. Tällaisissa kunnissa kommunismi ja herätysliikkeet ovat, jollei toisiaan tukevia, niin ainakin jonkinlaisessa rinnakkaiselossa. Tiedetään myös kommunistien suhtautuneen hyvin varovaisesti uskontoon tämäntapaisilla alueilla.

Tekijä, jonka tiedetään vaikuttavan varsinkin kommunismin kannatukseen, on eristyneisyys. On osoitettu miten eniten kommunismia tukevat ammattiryhmät usein ovat varsinkin suljettuja ryhmiä. Yhteys jäseniin on hyvä, mutta yhteys ulkopuolisiin on huono. Tämä eristyneisyys on myös usein ominainen SKDL:n kanta-alueilla. Kompikommunismin suhteen vaikuttavat pitkät matkat ja etäisyydet ja taas eräissä teollisuuskeskuksissa väestönä on varsinaisen tehdastyöväestön ohella pääasiassa vain virkamiehistöä ja työnjohtoa, ja näiden ryhmien keskinäiset henkilökohtaiset yhteydet ovat varsinkin olemattomat.

Tämän lisäksi on tekijöitä, joiden vaikutusta poliittiseen mielipiteenmuodostukseen ei lähemmin tunneta. Tiedetään esim. virkamiesten usein

Oletko jo ilmoittautunut 40-vuotisjuhlille?

äänestävän joko Kokoomusta tai Kansanpuoluetta, mutta ei tarkemmin tunneta niitä tekijöitä, jotka vaikuttavat näiden väliseen valintaan. Ei myöskään tiedetä missä määrin valittaviksi asetettujen ehdokkaiden henkilökohtaiset ominaisuudet vaikuttavat siihen, että valitsijat siirtyvät puolueesta toiseen. Tiedetään vain, että monet äänestäjät piittaavat suhteellisen vähän puoluerajoista ja pikemminkin äänestävät henkilön mukaan. Kuitenkin tällaisissakin tapauksissa ehdokkaiden valinta on rajoittunut sellaisiin puolueisiin, jotka edustavat äänestäjän hyväksymiä perusarvoja.

Poliittiseen mielipiteenmuodostukseen vaikuttaa näin lukuisia toisiinsa punoutuneita tekijöitä. Tämä on tärkeätä pitää mielessä, koska poliittisessa propagandassa usein esitetään varsin yksipuolisia ja harhaanjohtavia tietoja eri puolueiden kannatuksesta.

**KIRJOITUS ON SAATU HISTORIAN
OPETTAJAIN LIITOLTA**

Vapaus ja terveys muistuttavat toisiaan. Niiden arvo tunnetaan vasta, kun ne puuttuvat.

Arvoisat kadetit!

1) Varuskuntapuku m/58	21.000:—
kangas Klingendahl-tehtaan parasta laatua	
a) Varuskuntapuku m/58	23.500:—
kangas korkealuok. englantilaista villakangasta	
b) Varuskuntapuku m/58	20.000:—
kangas Teryleniä	
2) Päällystakki m/57	26.800:—
kangas Kling.-teht. parasta laatua	
a) Päällystakki m/57	25.000:—
kangas Yhd. Villatehtaiden	

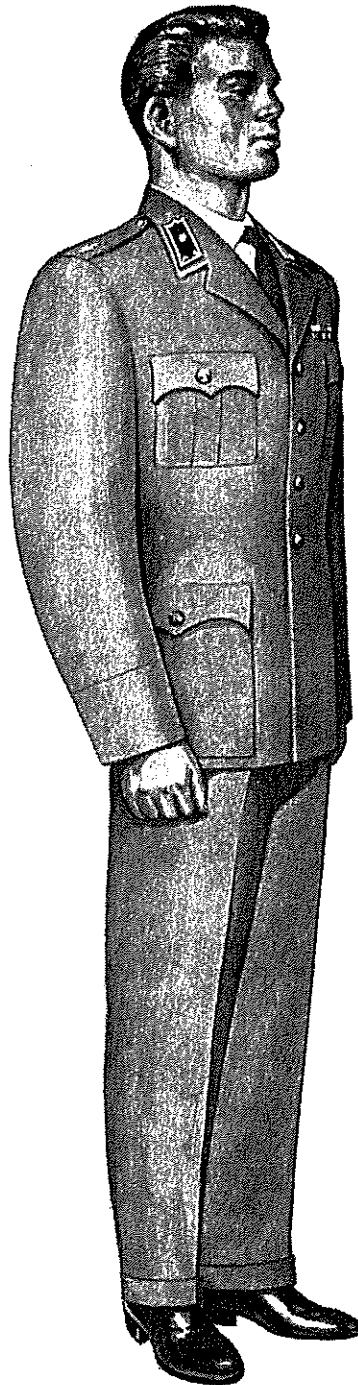
Hinnat ovat I lkn tilaustyön hintoja, puvut tulevat kertasovitukseksi 2.000:— halvemmiksi.

Hinnoissa huomioitu kadettialennus

Siviili- ja Virkapukimo

N. HÄKKINEN

Pieni-Roobertink. 5, puh. 66 55 77

**Kun
Klingendahl
kutoo
kyllä
kangas
kestää**

... tiedättehän, että Klingendahlin kankaat ovat ainoat virallisesti hyväksytyt sotilaspukkukankaat. Klingendahl valmistaa ensiluokkaisista raaka-aineista diagonaaleja ja manttelikankaita.

***Luottakaa ryhdikkääseen
Klingendahl - kankaaseen***

Villayhtymä Oy
KLINGENDAHL

SUOMEN VALTIOLLINEN VAALITAPA

Kun Venäjän keisari ja Suomen suuriruhtinas Nikolai II vahvisti 20. 7. 1906 uuden valtiopäiväjärjestyksen vaalilain, alkoi samalla uusi vaihe maamme poliittisessa historiassa. Vanha, kunnianarvoisa, nelisäätyinen valtiopäiväjärjestelmä siirtyi menneisyyteen, ja sen tilalle tuli täysin uuden-aikainen, yleiseen vaalioikeuteen perustuva yksikamarinen eduskunta. Suurlakko ja sortovuodet olivat vaikuttaneet sen, että mielet olivat maassamme kypsyneet radikaalisen eduskuntauudistuksen toimeenpanemiseen. Viimeiset säätyvaltiopäivät 1905—06 olivat suostuneet omaan häviämiseensä uuden eduskunnan tieltä, ja vastahakoisesti, poliittisen yleistilanteen pakottama Nikolai II oli vahvistanut eduskuntareformin.

Seurasi dramaattinen tapahtumasarja, jonka seurauksena oli mm keisari Nikolai II:n kukistuminen ja Suomen itsenäistyminen v 1917. Uuden dramaattisen tapahtumasarjan jälkeen vakiintui tasavaltalainen järjestys kahden vuoden kuluttua. Kukistunut keisari oli kuitenkin jättänyt jälkeensä kaksi vahvistamaansa lakia, jotka uudessa Suomen tasavallassa edelleenkin olivat voimassa siinä muodossa kuin hän oli ne kerran allekirjoittanut: valtiopäiväjärjestys ja vaalilaki v:ta 1906.

Valtiopäiväjärjestys (VJ) ja vaalilaki (VL) on itsenäistymisemme jälkeen uudistettu, mutta periaatteet ovat edelleen samat kuin v 1906. Niinpä nykyään ovat voimassa 13. 1. 1928 vahvistettu VJ ja 18. 4. 1952 vahvistettu VL.

VJ 4 §:n mukaan edustajat on valittava yleisillä, yhtäläisillä, välittömällä ja suhteellisilla vaaleilla. Näitä vaaleja varten maa on jaettava vähintään 12:een ja enintään 18:aan vaalipiiriin. "Missä paikallisot vaativat poikkeusta suhteellisesta vaalitivasta, voidaan kuitenkin mainittujen vaalipiirien lisäksi muodostaa jokin tai joitakin vaalipiirejä ainoastaan yhden edustajan valitsemista varten" (VJ 4 § 2 mom).

Kysymys enemmistö — vai suhteellisten vaalien paremmuudesta toisiinsa verrattuina oli erimielisyyden aiheuttajana jo eduskunnan uudistusta valmisteltaessa vv 1905—06. Parlamenttarismin emämaassa Englannissa olivat silloin, ja ovat edelleenkin enemmistövaalit käytännössä. Tämän järjes-

telmän mukaan jokainen vaalipiiri valitsee vain yhden edustajan. Näin ollen kilpailevat puolueet asettavat kukin yhden ehdokkaan. Se näistä, joka saa eniten ääniä, tulee valituksi. Hävinneille ehdokkaille annetut äänet menevät siis täysin hukkaan. Näin ollen enemmistövaalien ollessa käytännössä suuret puolueet hyötyvät pienempien vähemmistöjen kustannuksella, jotka kuitenkin yhtyneinä voisivat muodostaa enemmistön.

Englannissa saattaaakin tapahtua, että voimakas vähemmistö kykenee voittamaan hajanaisen enemmistön. Seuraava esimerkki valaisee enemmistövaalien toimeenpanoa ns "yhden miehen" vaalipiirissä.

Vaalipiiri A:ssa konservatiiveilla, työväenpuolueella ja liberaaleilla on kullakin yksi ehdokas, jotka kilpailevat vaalipiirin ainoasta edustajapaikasta. Kilpailu on tiukka ja samalla henkilökohtainen. Valitsijat tuntevat ehdokkaiden sekä henkilökohtaiset että puolueasiat. Äänestyksen tuloksena ovat seuraavat äänimäärät:

Konservatiivit	50.000 ääntä
Työväenpuolue	49.000 "
Liberaalit	45.000 "

Yhteensä 144.000 ääntä

Tällaisten äänestystulosten perusteella konservatiivien ehdokas valitaan vaalipiiri A:n edustajaksi. Työväenpuolueen ja liberaalien hyväksi annetut äänet menevät täysin hukkaan, vaikka mainitut puolueet yhdessä ovat saaneet kokonaista 94.000 ääntä muodostaen siten vaalipiirin ehdottoman enemmistön. Koska ne kuitenkin ovat esiintyneet erillisinä puolueina omine ehdokkaineen, niin englantilaisen enemmistövaalijärjestelmän mukaan todetaan vain yksinkertaisesti, että konservatiivien ehdokas on saanut eniten ääniä ja näin ollen hänet on valittu A:n edustajaksi alahuoneeseen.

Englantilaiset ovat jyrkästi pitäneet kiinni vaalijärjestelmästä, huolimatta siihen kohdistetuista muistutuksista. He ovat kyllä myöntäneet sen, että enemmistövaalijärjestelmä on epäoikeudenmukainen, mutta he ovat samalla korostaneet, että vain enemmistövaalijärjestelmän avulla voidaan saada aikaan voimakas, parlamentaarinen hallitus. "Suu-

rin paha, mikä voi sattua maalle", sanotaan mm eräessä englantilaisen komitean mietinnössä jo v:ltä 1910, "on heikko toimeenpanovalta, ja jos vahva hallitus vain on saavutettavissa edustuksen matemaattisen tarkkuuden uhrauksella, on hinta mielihyvin maksettava".

Kun meillä Suomessa suhteellinen vaalitapa otettiin käytäntöön eduskuntaudistuksen yhteydessä v 1906, ei meillä voinut olla puhuttakaan parlamentaarista järjestelmästä Venäjän keisarin ollessa Suomen suuriruhtinaana. Suomalaisten kannalta oli silloin tärkeintä, että eduskunta tarkoin vastasi Suomen kansaa ja mahdollisimman arvovaltaisesti sekä vakuuttavasti toimisi Suomen kansan puolesta ja sitä edustaen. Näin ollen oli mm eduskunnan uudistuskomitean mielestä tärkeätä, "että kaikki ovat mukana ja ettei sen tähden harvalukuisempiakaan aateryhmiä estetä ottamasta osaa eduskuntaan ja sen työhön". Kuvaavaa on, että varsinkin ns "sivistyneistö" ja maamme konservatiiviset piirit kannattivat suhteellista vaalitapaa, koska se antoi pienimmillekin vähemmistöryhmille mahdollisuuden saada äänensä vaaleissa kuuluviin. Mainitut väestöryhmät pitivät suhteellista vaalitapaa ehdottoman välttämättömänä yksikamarijärjestelmään siirryttäessä sen jälkeen, kun heidän alunperin toivomaansa kaksikamarijärjestelmää ei oltu voitu muodostaa (vähemmistön turvana olisi silloin ollut ensimmäinen kamari). Muutkin ns. edistysmieliset ja demokraattiset piirit hyväksyivät suhteellisen vaalitavan, vaikka monet heistä olisivat halunneet enemmistövaaleja. Käsitys siitä, että Suomen on yhteisvoimin voitava seistä keisarikunnan taholta tulevaa painostusta vastaan, lisäsi suhteellisen vaalitavan kannatusta eri mielipideryhmien keskuudessa.

Mitä suurempia vaalipiirit ovat sitä paremmin voidaan suhteellisuus toteuttaa. Teoreettisesti paras olisi tietenkin, että koko maa olisi yhtenä vaalipiirinä. Käytännössä tällainen järjestelmä olisi kuitenkin hyvin hankala jo sen takia, että siinä olisi vaikeata yhdistää paikallisia toivomuksia yleisiin intresseihin. Näin ollen VJ 4 § säätääkin, kuten jo mainittiin, vaalipiirien sallituksi vähimmäismääräksi 12. Maksimiraja 18 on määrätty sen takia, että liian pienissä vaalipiireissä suhteellisuusperiaatetta on erittäin vaikeata toteuttaa. Yksityiskohtaiset, vaaleja koskevat säännökset on annettu VL:ssa, jonka 1 §:n mukaan Suomi on jaettu 16:een vaalipiiriin:

1. Helsingin kaupungin	vaalipiiri
2. Uudenmaan läänin	"
3. Turun läänin eteläinen	"

	A	B	C
koko äänimäärä	30.000	(I) 20.000	(II) 10.000
1/2 äänimäärästä	15.000	(III) 10.000	(V) 5.000
1/3 "	10.000	(IV) 6.666 ² / ₃	3.333 ¹ / ₃
1/4 "	7.500	(VII) 5.000	2.500

4. Turun läänin pohjoinen	vaalipiiri
5. Ahvenanmaan maakunnan	"
6. Hämeen läänin eteläinen	"
7. " " pohjoinen	"
8. Kymen "	"
9. Mikkelin "	"
10. Kuopion "	läntinen "
11. " "	itäinen "
12. Vaasan "	itäinen "
13. " "	eteläinen "
14. " "	pohjoinen "
15. Oulun "	"
16. Lapin "	"

Edellä mainituista vaalipiireistä Ahvenanmaa valitsee yhden edustajan enemmistövaaleilla, kuten VJ 4 § 2 mom poikkeuksellisesti myöntää. Muissa vaalipiireissä suhteellinen vaalitapa on voimassa.

Voimassa oleva laki kansanedustajan vaalista (VL) säätää mm, että vähintään 50 äänivaltaista kansalaista saa muodostaa valitsijayhdistyksen (VL 19 §); tämän laatimassa ehdokaslistassa saa olla enintään kaksi nimeä (VL 20 §). Tavaksi on kuitenkin tullut, että useimpien puolueiden valitsijayhdistykset laativat vain yhden miehen listoja. Saman puolueen valitsijayhdistykset yhtyvät siten vaaliliitoiksi (VL 26 §). Tällaisen vaaliliiton ehdokkaita saa olla enintään niin paljon kuin ko. vaalipiiri saa valita edustajia. Hyvissä ajoissa ennen vaalia valtioneuvosto määrää montako kukin vaalipiiri saa valita.

Monipuolueisessa maassa kuten Suomessa eri puolueitten vaaliliittojen listat kilpailevat keskenään. Vaalin tulos ratkaisee, kuinka paljon kukin puolue saa suhteellisesti edustajia jaetuksi.

Äänten laskeminen suoritetaan belgialaisen d'Hondtin keksimän järjestelmän mukaisesti. Kun on saatu selville kunkin vaaliliiton saamat äänimäärät, järjestetään ehdokkaat siihen järjestykseen kuin heidän saamansa äänet edellyttävät. Tämän jälkeen eniten ääniä saanut ehdokas saa vertausluvukseen vaaliliiton koko äänimäärän, toinen ehdokas puolet, kolmas kolmasosan, neljäs neljäsosan jne. Näin saadut vertausluvut verrataan keskenään eri vaaliliitoissa ja täten saadaan selville ko vaalipiirin eri puolueista valitut edustajat.

Asian havainmollistaa seuraava esimerkki: Otaksutaan, että vaalipiiristä valitaan 7 edustajaa. Paikoista kilpailee 3 puoluetta: A, B ja C. Oletetaan edelleen, että puolue A on saanut 30.000, B. 20.000 ja C 10.000 ääntä. Tällöin puolue A saa 4 ja B 2 edustajapaikkaa sekä C yhden edustajapaikan. Asiaa valaisee seuraava taulukko.

A saa ensimmäisen edustajapaikan, B toisen, A kolmannen ja neljännen, B viidennen, C kuudennen ja A seitsemännen. Kuten huomaamme d'Hondtin systeemi suosii suuria puolueita, mutta

antaa pienillekin mahdollisuuden voimiensa mukaan tulla edustetuksi.

Suhteellinen vaalitapa on meillä ollut käytännössä jo puoli vuosisataa. Puoluejärjestelmämme ei myöskään peruslinjoiltaan ole muuttunut.

Seuraavassa vaalien tuloksia.

V. 1907 jakautuivat äänimäärät seuraavasti

Sosialidemokraattinen puolue	329.946
Vanhasuomalainen puolue	243.573
Nuorsuomalainen puolue	121.604
Ruotsalainen kansanpuolue	112.267
Maalaisliitto	51.242
Kristillinen työväenpuolue	13.790
Villejä	18.557
Hylättyjä vaalilippuja	8.357

Yhteensä 899.347

Edustajapaikat jakaantuivat

	1907	1908	1909	1910	1911	1913	1916	1917
Sosialidemokraatit	80	83	84	86	86	90	103	92
Vanhasuomalaiset	59	54	48	42	43	38	33	32
Nuorsuomalaiset	26	27	29	28	28	29	23	24
Ruotsalaiset	24	23	25	26	26	25	21	21
Maalaisliitto	9	9	13	17	16	18	19	26
Kristillinen työväenp.	2	2	1	1	1	—	1	—
Kansanpuolue	—	—	—	—	—	—	—	5

Yleisenä piirteenä v.v:n 1907—1913 aikana toimituista vaaleista oli äänestysinnostuksen laimeneminen. Niinpä äänestäjiä oli kaikkiaan seuraavasti:

V. 1907	899.347	henkeä	eli	70	% äänioikeutetuista
„ 1908	817.337	„	„	64.4	„
„ 1909	852.683	„	„	65.3	„
„ 1910	796.569	„	„	60.1	„
„ 1911	807.094	„	„	59.8	„
„ 1913	730.649	„	„	51.1	„
„ 1916	800.934	„	„	55.5	„
„ 1917	997.665	„	„	69.2	„

Valtionhoitaja Mannerheim määräsi uudet vaalit 1. ja 3. 3. 1919. Tällöin jakautuivat äänimäärät ja edustajapaikat seuraavasti

Sosialidemokraatit	365.046	ääntä	80	edustajaa
Maalaisliitto	179.862	„	42	„
Kokoomuspuolue	151.018	„	28	„
Edistyspuolue	132.525	„	26	„
Ruotsalainen kansanpuolue	116.582	„	22	„
Kristillinen työväenliitto	14.718	„	2	„
Muut puolueet	1.350	„	—	„
Hylätyt	4.771	„	—	„

Yhteensä 965.872 ääntä 200 edustajaa

Seuraavat vaalit olivat v 1922

Sosialidemokraatit	216.861	ääntä	53	edustajaa
Maalaisliitto	175.401	„	45	„
Kokoomuspuolue	157.116	„	35	„
Sosialistinen työväenpuolue	128.181	„	27	„
Ruotsalaiset	107.414	„	15	„
Edistyspuolue	79.676	„	18	„
Muita	772	„	—	„

Yhteensä 865.421 ääntä 200 edustajaa

Äänet jakaantuivat puolueiden kesken seuraavissa eduskuntavaaleissa seuraavasti:

	1924		1927		1929	
	ääntä	edust.	ääntä	edust.	ääntä	edust.
Sosialidemokraatit	255.068	60	257.572	60	260.254	59
Maalaisliitto	177.982	44	205.313	52	248.762	59
Kokoomuspuolue	166.880	38	161.450	34	138.008	28
Ruotsalaiset	105.733	23	111.005	24	108.886	23
Kommunistit	91.839	18	109.939	20	128.164	23
Edistyspuolue	79.937	17	61.613	10	53.301	7
Pienviljelijäin puolue	—	—	—	—	10.154	—
Muita	1.502	—	3.299	—	3.741	—
Yhteensä	878.941	200	910.191	200	951.270	200

Tilanne alkoi muuttua v 1930. Tulos oli

Sosialidemokraatit	386.026	ääntä	66	edustajaa
Maalaisliitto	308.280	„	59	„
Kokoomuspuolue	203.958	„	42	„
Ruotsalaiset	113.318	„	20	„
Edistyspuolue	65.830	„	11	„
Pienviljelijät	20.883	„	1	„
Kommunistit	11.504	„	—	„
Ruots. vasemmisto	9.271	„	1	„
”Isänmaalliset”	9.085	„	—	„
Muita	1.873	„	—	„
Yhteensä	1.130.028	ääntä	200	edustajaa

V:n 1933 vaalien tulos oli seuraava:

Sosialidemokraatit	413.551	ääntä	78	edustajaa
Maalaisliitto	249.758	„	52	„
Kokoomuspuolue }	187.527	„	18	„
IKL			14	„
Ruotsalaiset	115.433	„	21	„
Edistyspuolue	82.129	„	11	„
Pienviljelijät	37.544	„	3	„
Kansanpuolue	9.390	„	2	„
Muut	12.491	„	—	„
Yhteensä	1.107.823	ääntä	200	edustajaa

Seuraavien vaalien tulokset olivat seuraavat:

	1936		1939	
	ääntä	edust.	ääntä	edust.
Sosialidemokraatit	472.751	83	515.980	85
Maalaisliitto	262.917	53	296.529	56
Ruotsalaiset	131.440	21	124.720	18
Ruotsal. vasemmisto	—	—	5.980	—
Kokoomuspuolue	121.619	20	176.215	25
IKL	97.891	14	86.219	8
Edistyspuolue	73.654	7	62.387	6
Pienviljelijät	23.159	1	27.783	2
Kansanpuolue	7.449	1	—	—
Muut	2.502	—	1.506	—
Yhteensä	1.173.382	200	1.297.319	200

Jatkosodan jälkeisten v:n 1945 vaalien tulos oli seuraava:

Sosialidemokraatit	425.948	ääntä	50	edustajaa
Kansandemokraatit	398.618	„	49	„
Maalaisliitto	362.662	„	49	„
Kokoomuspuolue	255.394	„	28	„
Ruotsalaiset	134.106	„	14	„
Ruotsal. vasemmisto	8.192	„	1	„
Edistyspuolue	87.868	„	9	„
Pienviljelijät	20.061	„	—	„
Muut	5.527	„	—	„
Yhteensä	1.698.376	ääntä	200	edustajaa

Sotien jälkeisiä vaaleja

	1948		1951		1954	
	ääntä	edust.	ääntä	edust.	ääntä	edust.
Sosialidemokraatit	494.719	54	480.754	53	527.094	54
Maalaisliitto	455.635	56	421.613	51	483.958	53
Kansandemokraatit	375.820	38	391.362	43	433.528	43
Kokoomuspuolue	320.366	33	264.044	28	257.025	24
Ruotsalaiset	145.455	14	137.171	15	140.130	13
Edistyspuolue	73.444	5	—	—	—	—
Kansanpuolue	—	—	102.933	10	158.323	13
Pienviljelijät	5.378	—	4.964	—	1.040	—
Vapaamieliset	—	—	4.936	—	6.810	—
Radik. kansanp.	—	—	4.487	—	—	—
Muut	9.151	—	553	—	349	—
Yhteensä	1.879.968	200	1.812.817	200	2.008.257	200

KIRJOITUS ON SAATU HISTORIAN OPETTAJAIN LIITOLTA.

TIEDOTUKSIA

Kadettikunta 20. 3.—30. 9. 1960

Viimeaikaisesta toiminnasta tiedotetaan seuraavaa:

Kadettikunta

Maanpuolustushengen vaalimiseksi ja lisäämiseksi on Kadettikunnan hallitus neuvotellut Upseeriliiton, Suomen Reserviupseeriliiton, Aliupseeriliiton ja Reservin Aliupseerien Liiton kanssa. Neuvottelujen tuloksena lähetettiin piireille kirjelmä n:o 52/1a/60/19. 2. 1960, jossa edellä mainittua päämäärää silmällä pitäen kehoitetaan paikkakunnittain muodostamaan yhteistyöelimiä tai -toimikuntia, joihin kutsutaan edustajia kaikista niistä paikkakunnalla toimivista aatteellisista järjestöistä, joiden päämääriin kuuluu yhteiskuntaa rakentavien voimien kehittäminen ja keskinäisen luottamuksen herättäminen eri kansalaispiirien välillä.

Ensi vuonna vietettävää Kadettikunnan 40-vuotisjuhlaa on jatkuvasti suunniteltu. Juhlasta aiheutuvien toimenpiteiden toteuttamiseksi asetettiin toimintaan erityinen järjestelyorganisaatio. Eräitä periaatekysymyksiä on käsitelty ja periaatteessa hyväksytty, mutta yksityiskohdat voidaan ratkaista vasta sitten kun juhliin osallistujien määrä on lopullisesti selvinnyt. Ilmoittautumisia otetaan vastaan 15. 12. 1960 saakka, kuten toisessa paikassa lehteämme on mainittu.

Kylkiraudan uudeksi päätoimittajaksi valittiin everstiluutnantti E Korpikoski, eversti K J Mikolan lupautuessa toimimaan lehden asiantuntijaneuvonantajana. Uudeksi toimitussihteeriksi valittiin kapteeni N Lappalainen.

Suomen Marsalkka Mannerheimin Kadettisäätiö

Kuolemantapauksia on edellä mainittuna kautena ollut 10. Yhtä tapausta lukuunottamatta on kaikkien omaisille annettu hautausavustusta.

Sihteeri

Suomen ensimmäiset laskuvarjojääkäri

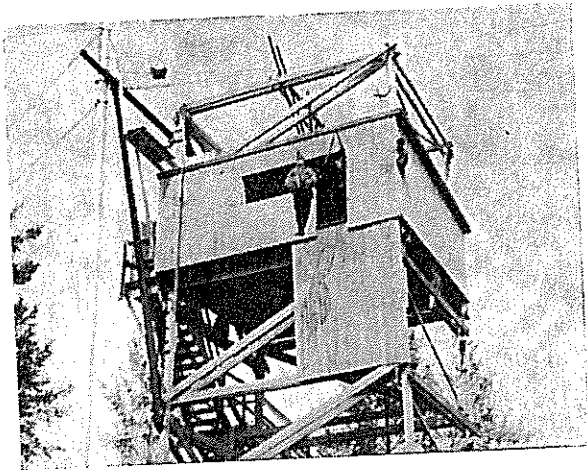
Laskuvarjo on hyvin vanha keksintö, sillä jo vuonna 1306 Kiinan keisari Fu-Kien kruunajaisissa akrobaatit hyppäsivät laskuvarjoilla korkeista torneista. Sen ensimmäisenä keksijänä pidetään yleisnero Leonardo da Vinciä. Erästä hänen luonnoslehtiöstään vuodelta 1495 on löydetty laskuvarjon suunnitelma.

Sotilaallisessa tarkoituksessa otettiin laskuvarjo käyttöön ensimmäisen maailmansodan aikana pelastusvälineenä. Venäläiset keksivät ensimmäisinä laskuvarjojen käyttämisen offensiivisessa sotilaallisessa mielessä ja he aloittivat laajamittaisen koulutuksen v 1933. Kaksi vuotta myöhemmin käytettiin laskuvarjojoukkoja Kievin sotaharjoituksessa, jossa pudotettiin yli tuhat miestä. Saksalaiset ryhtyivät tämän jälkeen nopeasti myös kouluttamaan laskuvarjojoukkoja ja heillä oli sodan puhjetessa käytettävissä huomattavan suuret maahanlaskujoukot. Italialaiset seurasivat pian saksalaisten esimerkkiä. Vasta sodan puhjettua, tarkemmin sanottuna 1940, aloitettiin Englannissa ja USA:ssa laskuvarjojoukkojen koulutus, mutta tavallista paremmalla vauhdilla.

Suomessa aloitettiin tällainen koulutus jatkosodan aikana, jolloin vähäinen osa partiointiin tarkoitetuista miehistä totutettiin hyppäämään. Huomioon ottaen näiden miesten saama melko vähäinen opetus on heidän suorituksiaan pidettävä erittäin hyvinä.

Sodan jälkeen on meillä useasti pohdittu laskuvarjohyppykoulutuksen aloittamista, mutta se on aina tyrehtynyt kouluttajien ja varojen puutteeseen. Vasta kun kaksi upseeria oli koulutettu ulkomailla ja kun siten oli saatu oikea kuva, mitenkä suhteellisen pieninkin kustannuksin koulutus voidaan aloittaa, päätettiin kuluneena kesänä järjestää ensimmäinen laskuvarjohyppykurssi, johon osallistui maavoimien kantahenkilökuntaa. Kurssin vahvuudeksi määrättiin, vähäisen kouluttajamäärän vuoksi, 5 upseeria ja 10 aliupseeria, joista myöhemmin on tarkoitus kouluttaa opettajia seuraaville kursseille.

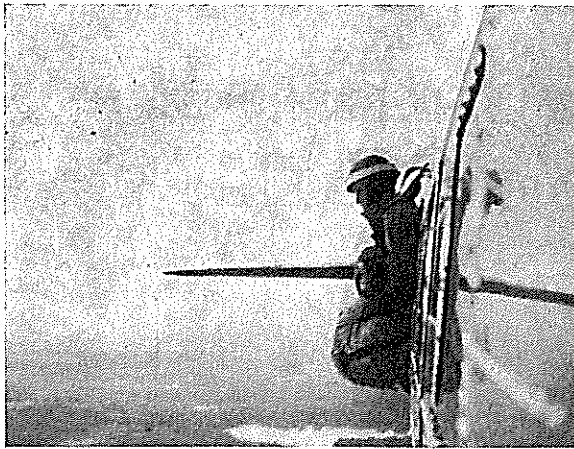
Miehet valittiin oman henkilökohtaisen hakeuksensa perusteella. Osoittautui, että tälle uudelle koulutushaaralle oli halukkaita enemmän kuin osattiin odottaa, sillä pyrkijöitä ilmaantui toistasataa. Luvusta ovat poissa ne, jotka karsittiin jo joukko-osastoissa ja yhtymissä. Hakupapereiden perusteella suoritettua karsinnassa kiinnitettiin erityistä huomiota fyysilliseen kuntoon, luonteen sopivuuteen tähän erikoistettavaan, kou-

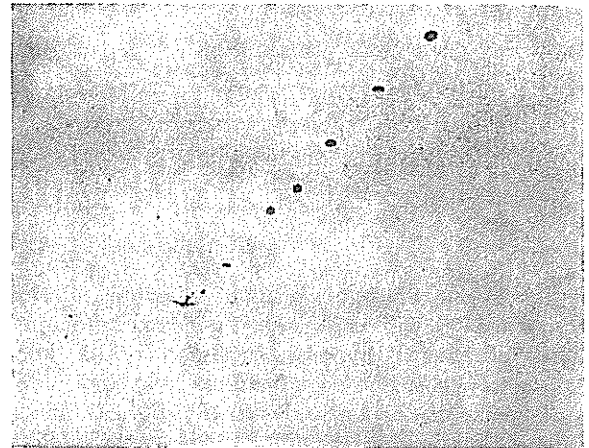
Harjoitushyppy "desanttornista"

luttamistaitoon, toimeenpanokykyyn jne. Valintakokeisiin hyväksyttiin 30 pyrkijää. Kokeissa joutui jokainen tutkittava käymään läpi lentäjien psykofyysillisen kokeen Tilkan sotilassairaalassa sekä erityisen soveltuvuuskokeen. Näiden ja henkilökohtaisen keskustelun antamien tulosten perusteella valittiin kurssille lopullisesti 5 upseeria ja 10 aliupseeria. On todettava, että hakupapereiden perusteella suoritettu karsinta oli vaivalloista, sillä hyviä miehiä oli paljon, mutta onhan tarkoitus järjestää vielä monta vastaavanlaista kurssia.

Kurssi alkoi 11. 7. 60 Utissa ja viisitoista reipasta ja odotuksesta jännittyneitä miestä aloitti raskaan, kuntoa ja rohkeutta vaativan koulutuksen. Ennen kurssin alkua oli vanhaan lentokonesuojaan rakennettu erilaisia koulutuslaitteita ja lattia peitetty sahanpuruilla, ja jo ensimmäisenä päivänä saivat oppilaat hieman esimakua siitä mitä tuleman piti. Koulutus tapahtui siten, että ensin annettiin oppilaille kulloinkin kouluttavasta aiheesta oppitunnilla yleiskuva ja välittömästi sen jälkeen aloitettiin saman asian harjoittaminen koulutushallissa. Oppitunteja havainnollistettiin käyttämällä hyväksi kuultokuvia. Ensimmäinen viikko käsitti pääasiassa hypyn neljän vaiheen: toiminnan lentokoneessa, uloshypyn, alastulon ja maahantulon, äksiisimäisen harjoittelun. Viikon viimeisenä päivänä suoritettiin rohkeuskoe siten, että oppilaat vietiin yksitellen hyppytorniin, puettiin päälle valjaat ja komennettiin hyppäämään. Kaikki hyppäsivät suuremmitta vaikeuksista. Tosin varmaan jokainen vähän jännitti ja polvetkin

Mene!
Alla tyhjää vaan

Ryhmähyppy
Varjot ovat auenneet ja jännitys lauennut

saattoivat tutista, mutta pelätähän saa kunhan pelkonsa voittaa ja hyppää heti kun hyppymestari komentaa — mene. Toisella viikolla jatkui koulutus sekä koulutushallissa että tornissa. Hyppykorkeus tornista on vähän yli 12 metriä ja harjoitellaan siinä uloshyppyä ja toimintaa alastulon aikana. Kun mies hyppää jalat edellä, putoaa hän ensin n 4—5 m vapaasti, jonka jälkeen hän liukuu vaijeria myöten toistasataa metriä ja suorittaa sinä aikana samat toimenpiteet kuin varjon aukeamisenkin jälkeen.

Toisella viikolla tutustutettiin oppilaat myös laskuvarjon toimintaan, sen pakkaamiseen sekä valjaiden sovittamiseen. Lisäksi suoritettiin kaksi totuttamislentoa, jolloin miehet suorittivat kaikki toimenpiteet, mitkä on suoritettava ennen hyppyä paitsi, että hyppymestari ei komentanut — mene. Toisella totuttamislenolla saivat oppilaat seurata lentokoneesta kun molemmat kouluttajat suorittivat hypyn. Näytöshyppyjä oppilaat seurasivat myös maasta. Päätökseksi suoritettiin käytännöllinen koe, jossa todettiin miesten taito. Kaikki läpäisivät kokeen ja olivat siis valmiit ensimmäiseen hyppyynsä. Tämä oli ohjelman mukaan tarkoitus suorittaa toisen viikon lauantaina, mutta huono sää esti sen. Maanantaina oli sää sopiva ja kurssilaiset kokivat tällöin elämyksen, jota ei voi saadakaan muuten kuin tosiaankin hyppäämällä laskuvarjolla. Ensimmäinen hyppy suoritettiin kaksittain, sillä jo alusta pitäen on miehet totuttettava alastulon aikana aina ottamaan huomioon myös toiset hyppääjät. Hypyn jälkeen jakoi kurssin johtaja oppilaille kansainvälisen tavan mukaan viininpunaiset laskuvarjojääkärien baskerit, joita he tämän jälkeen saivat pitää palveluksessa.

Seuraavina viikkoina harjoitukset ja hypyt vaikeutuivat siten, että erät suurenivat ja hypätessä oli mukana ase ja myöhemmin myös selkäreppu.

Kahdeksas hyppy suoritettiin siten, että mukana oli sekä ase että selkäreppu, ja koko kurssi hypyi yhtenä eränä. Ennen kutakin hyppyä oli miehille määrätty tehtävä, mikä heidän tuli suorittaa maahantulon jälkeen. Täten totutettiin heidät siihen, että laskuvarjohyppy on vain eräs siirtymistapa tehtävän suoritusmaastoon ja, että maahantulon jälkeen vasta alkaa laskuvarjojääkärien toiminnan tärkein osa.

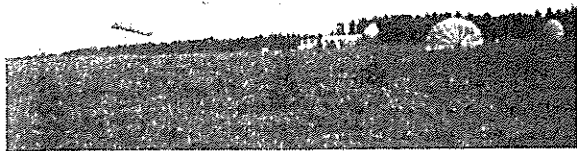
Kurssin aikana suoritettiin yhteensä 11 laskuvarjohyppyä, joista 5 varusteet mukana ja 2 pimeällä.

Kurin ja yhteishengen on tällaisella kurssilla luonnollisesti oltava paras mahdollinen. Kaiken on tapahduttava ehdottomasti oikein ja täsmällisesti, sillä hypyn jälkeen ei ole paluuta unohtuneen pikikuseikan korjaamiseksi. Ennen hyppyä suoritetaan 8 hyvin pikikutarkkaa tarkastusta, joissa todetaan että kaikki on täysin kunnossa. Tarkastukset, jotka toimitetaan edeltäkäsien tarkoin määrättyssä järjestyksessä suorittavat molemmat hyppymestarit, mies itse sekä hänen hyppytoverinsa. Hyppyyhin varustauduttaessa suoritetaan tuulimittaukset, joiden perusteella määritetään, missä koneen on oltava, jotta miehet tulisivat haluttuun kohtaan kentälle. Pudotus tapahtuu kentälle annettavien pudotusmerkkien mukaan. Ennenkuin oppilaat hyppäävät, suorittaa kokenut hyppääjä, "vetäjä", tarkistushypyn ja hänen maahantuloapaikkansa mukaan annetaan oppilaille hyppylupa.

Varsinaisen laskuvarjohyppykoulutuksen lisäksi kuului kurssin ohjelmaan mm taistelukoulutusta, liikuntakoulutusta ja lähitaistelukoulutusta.

Ensimmäisen kurssin pienuudesta johtuen ei oppilaisiksi voitu ottaa kuin osa pyrkijöistä. Koska seuraavat kurssit tulevat olemaan huomattavasti tätä suurempia ja kun niitä tullaan jatkuvasti jär-

jestämään olisi toivottavaa, että innostus ei laskisi vaan yhä useampi reipas, rohkea ja hyvän fyysillisen kunnon omaava nuori upseeri ja aliupseeri pyrkisi näille kursseille. Kurssi on kova ja rasittava, mutta antaa vastapainoksi ainutlaatuisia elämyksiä ja onhan laskuvarjojääkäriin "arvonimellä" jopa kansainvälistäkin kantavuutta.

Onnellisesti maan kamaralla
Tehtävän suoritus voi alkaa

Laatikainen 15. 6. 32 ylennystilaisuuteen lähtöön kokoontuneille kadeteille:

"Siinä te nyt seisotte valmiina lähtemään presidentin linnaan. Ei teistä ole paljon toivottu, mutta ei teistä ole paljon tullutkaan."

SUUTTUI

Majuri U pitää puheen tuntinsa päätyttyä:

"Hyvät herrat, en lainkaan ole pahoillani, jos kadetit eivät seuraa opetustani. En välitä, vaikka joku lukee läksyjään taikka vaikkapa sanomalehteä tunnillani, enkä ole pahoillani, vaikka joku hiukan torkahtaakin. Mutta, hyvät herrat, jos joku teistä nukkuu, putoaa pulpetin alle ja kuorsaa niin jumalattoman kovalla äänellä kuin kadetti S nyt juuri tekee, niin silloin minä, hyvät herrat, silloin minä suutun."

Kumarsi ja lähti luokasta.

Turvallisia IRVIN laskuvarjoja

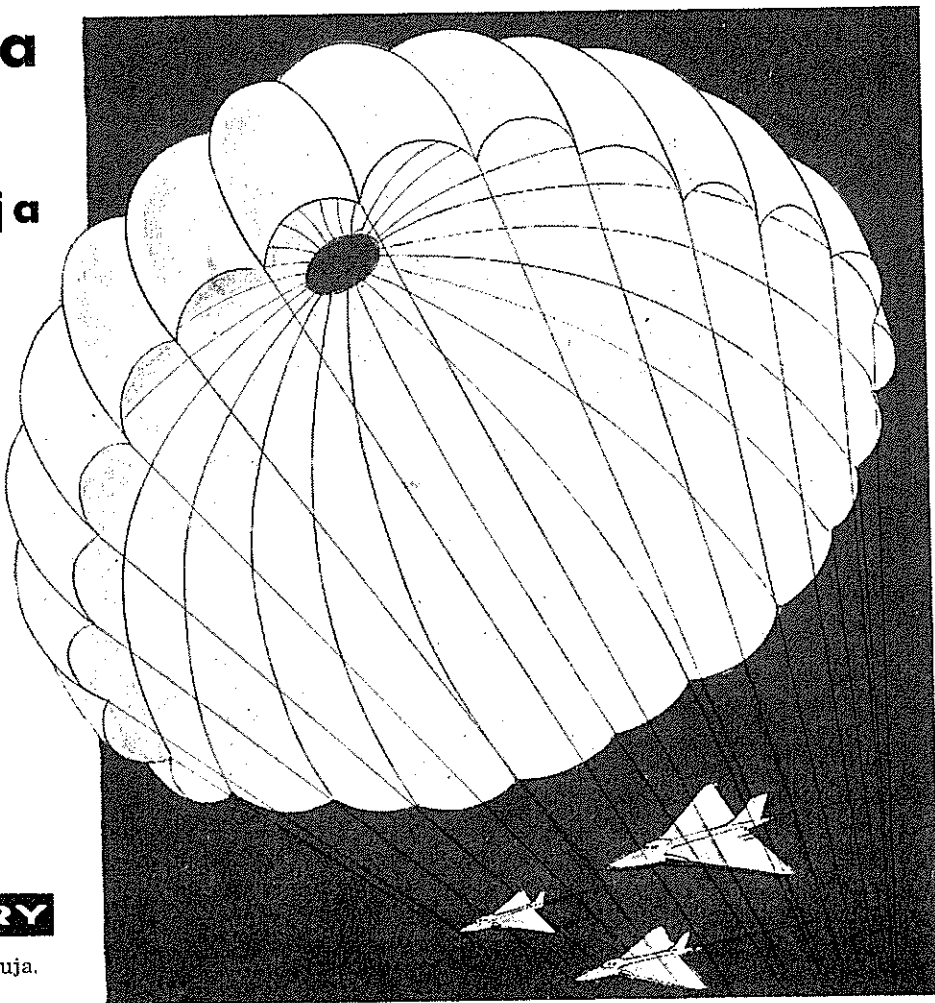
sekä sotilas- että siviili-ilmailua varten. Käytetään myös Suomen laskuvarjojääkärien koulutuksessa, sillä IRVIN-laskuvarjot ovat luotettavia ja kestäviä — tarkkuustyötä viimeistä saumaa myöten.

Edustaja Suomessa:

MACHINERY

Helsinki, Vanha Kauppakuja.
Puh. 13 636

Isän kirje pojalle

Rakas poikani!

Olet siis nyt oppilaana Kadettikoulussa.

Vaikka en ole vielä nähnyt Sinua kadetin asepuvussa, näen Sinut silti ilmielävänä edessäni. En kuvittele Sinua miksikään mallikadettiksi enkä odota, että päättäisit koulun kadettiväapelinä, primuksena tai kunniamiekan saajana. Mutta uskon Sinun kuuluvan niihin, joille upseerin ura on enemmän kuin ammatti ja jotka ilman kateutta kunnioittavat parempiin tuloksiin päässeitä tovereitaan. Uskon Sinun tekevän parhaasi, kykyjesi mukaan. Totisesti — jos evääsi ovat huonot, niin ketäpä siitä muuta syyttäisin kuin itseäni.

Nyt arvelet ehkä: aha! — ukko ei voi tietystikään olla tyrkyttämättä minulle hyviä neuvojaan. Valitettavasti ne tulevat liian myöhään, ajattelet, on jo kolmekymmentä vuotta siitä, kun ukko itse kävi tämän koulun. — Hyvä on; en kuvittelekaan, että silloisilla taidoilla selvitäisiin nykyisestä koulusta. Mutta ehkäpä minulla sittenkin on salainen halu tyrkyttää Sinulle niin sanottua elämänviisautta.

Oscar Wilde sanoi aikoinaan, että hyviä neuvoja ruvetaan antamaan sitten kun ei enää jakseta antaa huonoa esimerkkiä. Ja sanoi hän vielä niinkin, että kokemus on se nimi, minkä jokainen antaa omille erehdyksilleen. Ja niinhän se onkin. Mutta siitä huolimatta . . .

Sikäli kuin Sinua tunnen, vaihdat mielelläsi ajatuksia kanssani. Ehkä se on hyödyllistä meille molemmille. Sinulle sikäli kuin toisen kokemus (= erehdykset?) voi toista auttaa, minulle havainto-opetusta siitä, miten paljon olen tehnyt toisin kuin olisi pitänyt, ja sitä tietä ojennusta tarpeelliseen nöyryyteen.

Nuoruus on ikäkausi, joka ei halua tulla ymmärrettyksi — Jumalan kiitos, että niin on. Tähän määritelmään ei välttämättä sisälly mitään korkeahenkisyyden ja ylimielisyyden sävyä, siten kuin minä sanontatavan ymmärrän. Siihen kuuluu päätös raivata oma tiensä eteen-

päin ja usko siihen, että lujalla tahdolla mies myös pääsee, mihin pyrkii. Historiasta ei löydy aikakautta, jolloin keski-ikäiset eivät olisi valittaneet nuorison aatteettomuutta, pahuutta tai jumalattomuutta. Täysi-ikäiset elävät sen kuvitelman vallassa, että nuorison olisi oltava sellaista kuin he itse myöhemmin kuvittelevat olleensa. Ja tällöin heiltä luonnonlain mukaan unohtuu kaikki epäedullinen. Koetan puolestani uskoa kehitykseen, luottaa siihen, että jokainen uusi sukupolvi on hieman edellistä parempi. Erilainen, totta kai, mutta myös hieman parempi. Nuorison 'aatteettomuus' on enimäkseen sitä, että nuorisolla on erilaiset aatteet ja he toteuttavat niitä eri tavalla kuin edellinen sukupolvi omiaan. Toisaalta — nuoriso tarvitsee, niinkuin kaikki ihmiset, kritiikkiä, ja kukapa sitä arvostelisi, ellei vanhempi polvi ja se itse itseään. Mutta muistakaa myös, että lapset katselevat teitä ja tekevät johtopäätöksiään teitä mittapuuna käyttäen. He oppivat teiltä myös sen, mitä eivät halua jäljitellä, kun tulevat teidän ikäisiksenne. Mutta ensialkuun he kühkeästi ihailevat teitä — ainakin niin kauan, kunnes oppivat teidät tuntemaan. Mahtaneeko huuliltanne silloin heti langeta tuomio: Niin niin, se nykyajan nuoriso, ei sillä ole . . . ?

Mitähän olisi, jos keskustelisimme nyt parista seikasta — olkoonpa vaikka tällaisen asiajoutuksen pohjalla: opiskelu, nainen ja perhe, esmiehet ja alaiset. Kirjeessä keskustelu jää aina yksipuoliseksi, kirjeen saaja ei voi tehdä välihuomautuksia, hänen on pakko kuulla toisen sanottava loppuun saakka. Mutta sittenpä hän myös voi rauhassa miettiä tehokkainta vastaiskua.

Kun nyt jälkeinpäin ajattelen Kadettikouluja Sotakorkeakouluaikaani, havaitsen tovereitani olleen kolmea pääluokkaa. Tyypit eivät tietystikään olleet aivan selvästi karsinoitavissa, joku kuului tavallaan kahteen tyyppiin tai ei mihinkään. Suurin osa oli tavallisia oppilaita,

jotka ahtoivat päähänsä päivittäiset tietoannokset, noudattivat annettuja ohjeita ja suorittivat kurssinsa tasaisin arvosanoin. Tämän suurimman ryhmän ohella oli pieni erä, jota takana-päin kutsuttiin sotahulluiksi, tai olihan heille ikävämpiäkin nimiä. Nämä oppilaat tunsivat sitä, että heillä jokaisen tehtävänjaon jälkeen oli heti kysyttävää, ja se koski usein sitä, mistä he voisivat saada lisätietoja. Kolmas ryhmä oli sitten eräänlaisten elämäntaiteilijain ryhmä, joka piti kadettina oloa ja erityisesti iltalomia oppimista tärkeämpänä ja joilla oli luontaiset lahjat muun muassa korttipelien. Seuratessani myöhemmin erityyppisten toverieni upseerinuraa, en ole huomannut heidän enää tällä perusteella jakautuvan menestyneisiin ja menestymättömiin. Sekä kenraaleissa että kesken väsyneissä on ollut kaikkiin mainitsemini perustyyppeihin kuuluneita. Ja kuten sanoin, raja-aidat eivät suinkaan ole selvät, on suuri määrä välityyppisiä.

En halua toistaa kuluneita kaskuja viisaista ja tyhmistä, laiskoista ja ahkerista, mutta uskon kohtuuden kuhunkin suuntaan olevan tässäkin parasta. Tunnollinen opiskelu ilman streberivistyksiä, hyvä toveruus ja kohtalainen huvittelu, järkevät ajanvietteet, keskinäinen alituki ja tarvittaessa riiska kaverillinen ojennus niille, joille sallitut rajat eivät riitä, niin sanottu tolkkua eli common sens asioissa, niin eiköhän se riitä.

Kadettikoulu lienee ainoa korkeakoulumme, jossa annetaan oppilaille käyttäytymisen opetusta. Se on hyvä asia. Mutta valitettavasti se kykenee antamaan vain ulkokuoren. Sisäisen gentlemanni-arvon määrävät muut seikat — onneksi tai ikävä kyllä, kuinka vain haluat. Olen nähnyt kahden kadetin moitteettomasti kumartavan daameilleen ja vievän heidät tyylikkäästi tanssiin, mutta tanssin päätyttyä ja yhteislaulun alettua täyttä kurkkua hoilaavan "Sillä uljaista uljaimmat, on herrat kadetit!", samalla kun daamit kohteliaasti koettivat pidättellä joko haukotustaan tai nauruaan. Minusta tytöillä oli aihetta kumpaankin, ja jos jompi kumpi kadetti myöhemmin sai toisen neitosista vaimokseen, täytyy sanoa, ettei tytöllä ollut tarpeeksi arvostelukykyä. Mutta — no niin — rakastuminenhan on sairaustila, rakkaus terveyttä elämänmenoa.

Sinä osaat arvostella paremmin kuin minä, oletko kotonasi saanut hyvää esimerkkiä käyttäytymisessä naista kohtaan. Esimerkki on ikävä kyllä ainoa tehokas opetustapa. Äitisi voi valaista Sinua tässä suhteessa. Kun tytöt kuitenkin varsin usein ovat mielessänne ja heidän seuraansa iltalomilla hakeudutte, saanen sanoa tässä muutaman sanan siitä, mistä gentlemannin tuntee. Ei suinkaan siitä, että hänellä on "tyttö

joka sormelle", vaan siitä, että hän kohtelee jokaista naista kunnioittavasti, jokaista, sellais-takin, joka ei ehkä kunnioitusta ansaitsisi. Tähän on lisättävä myös herrasmiehen oma vaimo vielä senkin jälkeen kun nuori upseeri on aviomiehenä huomannut, ettei hänen vaimonsa ole se täydellinen nainen, jota hän aikanaan kosi. Uskon, että hänen vaimonsa edelleenkin olisi sama suloinen tyttö, ellei hänen olisi milloinkaan tarvinnut kokea miehen puolelta karkeata, epäkohteliasta tai välinpitämättömyyden suhtautumista. Ei voi esimerkiksi pitää herrasmiehenä aviomiestä, joka illalla häviää perheensä tietämättömiin ja tulee kotiin milloin huvittaa, ikäänkuin hänellä olisi perheenisänä kaikki oikeudet ja naisella kaikki velvollisuudet. Kunkin avioparin on opittava oma yhteiselämäntyyliinsä, ja siihen sisältyy avoimesti ja ujostelematta, mutta kunnioittavasti ja vaivaa väistämättä koko sekä henkinen että fyysinen sektori ja ehdoton rehellisyys. Avioero ei ole milloinkaan seuraus vain toisen, vaan aina molempien osapuolten sopeutumistahdon puutteesta — useimmiten pääasiassa miehen. Ja kuta jyrkempi mies on vaatimaan tasa-arvoisuutta perheen ulkopuolella, sitä jyrkemmin hän vaatii herruutensa mukisematonta tunnustamista perheen sisäpuolella.

No niin, on ehkä liian varhaista puhua naisista ja perheestä — mikäli ei senvuoksi, että kun rakastuu, ei mies juuri ajattele avioliittoa, nainen taas nimenomaan sitä, ja ellei mies alunperin kunnioita naista riittävästi, hän voi aiheuttaa tälle elinikäisen kärsimyksen sitomalla tämän mieheen, joka joko ei ole naisensa arvoinen tai ei muuten sovi tälle. Mutta olkoon nämä asiat toistaiseksi. Voimme siirtyä sensijaan esimiehen ja alaisen suhteeseen.

Se on sotilaiden elämässä keskeinen suhdetekijä.

Aiheesta on niin paljon puhuttu ja kirjoitettu, että minun tarvitsee viitata vain yhteen seikkaan: ohjesääntöön. Käy näet usein niin, että etsiessämme neuvoja sieltä ja täältä unohdamme kaikkein läheisimmän ja luonnollisimman. Haikaillessamme oman perheolomme puutteellisuutta ja suositellessamme vaimollemme malleja läheltä ja kaukaa niistä ja niistä erinomaisista perheenemännistä, unohdamme, että hänen ainoana esteenään tuolla "tiellä kirkkauteen" olemme me itse ja että parannus on käden ulottuvilla, vieläpä sitäkin lähempänä, omassa itsessämme. (Tämä oli nyt syrjähyppäys, joka oli tarkoitettu esimerkiksi). Esimiehen ja alaisen suhdetta märehdiessämme unohdamme tavallisesti ohjesääntöä, koska se on kaikkein lähin ja siis tuikei tuttu, osaamme muka sen ulkoa. Mutta olemmeko ymmärtäneet myös sen hengen, ei vain kirjainta? Ohjesääntö sanoo asian tyhjentävästi. Se osoittaa tien i t s e k u-

riin, jota ilman paraskin kouluttaja on voimaton.

On olemassa vuosisatojen kokemuksen vahvistamia perusteita upseerin suhtautumisessa esimiehiin, alaisiin ja tovereihin. Vanha kunnan Shakespeare kiteytti ne "Hamletissaan" Poloniuksen neuvoksi pojalleen Laerteelle:

Äl' ääneen lausu mietteitä, ja tekoon
äl' äkkipikaist' ajatusta laske.

Sä nöyrä ole, vaan ei alhainen;
Jos hyväks koitellun saat ystävän,
sydämees sido hänet vaskiköysin;
Mut kättäs älä hiestaa liittymällä
Jokaiseen höyhettömään keltanokkaan.

— — —
Jokaista kuule, harvan kanssa haasta;
Syyt ota varteen, tuomiotas säästä.

— — —
Äl' ota lainaa, äläkä myös anna,
Sill' usein laina ystävän vie myötään,
Ja veloist' aisti talouden tylstyty.
Mut etenkin: äl' itseäsi petä,
Ja siitä seuraa, niinkuin päivää yö,
Ettet voi pettää muita. Herran haltuun!

Uskon, että jos upseeri tunnontarkasti seuraa näitä vanhan ja elämää kokeneen Poloniuksen neuvoja, hän ei turhia polkuja tallaa.

Kyrääminen on meidän suomalaisten perisyntejä, aivan niinkuin ruotsalaisten sanotaan olevan kateus, ranskalaisten intrigointi ja saksalaisten Besserwisserei. "Ei tuo oo sen paree ko minäkään", tuumii meillä ukko kuin ukko jokaisesta, joka kohoaa hiukankin joukon yli tiedoissa, taidoissa, varallisuudessa, asemassa, missä hyvänsä. Se on kansallinen onnettomuus. Venäläisille on ominaista paremmassa asemassa olevan kunnioitus, sanotaan, ettei köyhä venäläinen kadehdi rikkaampia, vaan toteaa ainoastaan "Jim lehtshe", "heidän on helpomp". Sellaisella ominaisuudella, joka muuten ei ole tuntematon englantilaiselle perustyyppillekään, tullaan suurvallaksi, meikäläisellä ei. Eikä toki tarvitse meidän tullakaan, mikäli kysymys on poliittisesta suurvallasta, mutta mikä estää pyrkimästä suurvallaksi tieteen, taiteen, teollisuuden, talouselämän, sosiaalisten olojen tai urheilun alalla? Tai pyrkimästä kunnioitetuksi maanpuolustuksen alalla? Mutta onneksi meidän sanotaan vaaran hetkenä merkittävästi ryhdistäytyvän. Eikö silti olisi parempi, jos rauhan aikana kasvattaisimme itsemme sellaisiksi, ettei ryhdistäytyminen vaadi lähes ylivoimaisia ponnistuksia?

Ja tässä voi jokainen kadetti tehdä osansa — enemmänkin: hänen velvollisuutensa on tehdä osansa: pyrkiä itse kurin kautta kuriin. Ei voi onnistua kurin istuttamisessa joukkoon, josta kerran joutuu vastaamaan, ellei opi järkevästi sopeutumaan, tottelemaan, syven-

tymään tehtävään, sensijaan, että päättää pahkaa ryhtyy sitä ruotimaan ja haukkumaan. Esimiehen päässä saattaa näet tarkemmin ajatellen olla hitunen järkeä, ja jos tutustuu alaisen reaktioihin ennakkoluulottomasti, voi hänenkin aivoituksissaan löytää kirkkaan intelligenssin siemeniä. Valo ei ole tullut maailmaan teidän mukanaan, sanoi aikoinaan eräs Kadettikoulun opettajista. Tässä on kurin lähtökohta. Se on sama kuin kaikkien aitojen ihmissuhteiden lähtökohta: Kunnioitus. Ensio Rislakki on kirjoittanut oikein kokoillan näytelmän, jonka nimi on "KUNNIOITTAEN", ja näytelmän ajatus on juuri tämä. Ja Kirjojen Kirja sanoo viisaasti: "Minkä tahdotte, että ihmiset tekisivät teille, tehkää se myös heille". Omituista, kuinka paljon ennen meitäkin on ymmärretty!

Tämä merkitsee sitä, että on opittava nielämään karvaita pillereitä iloisin mielin. Tämä ei merkitse luonteettomuutta, tuuliviirit ovat erikseen. Vakaumus vaatii joskus nousemaan käskyjä vastaan, mutta vakaumus ei olekaan mikään jokapaikan juoksija, joka kolhii polviaan pieniin esteisiin. Jos voisi antaa yleispätevän säännön, ei harkintaa tarvittaisikaan. Elämä on täynnä tielle kasattuja vaikeuksia, samoin kuin maailma on täynnä käsittämätöntä julmuutta. Kaikkien ristiin käypien tekijäin välissä on miehen löydettävä tiensä, ei pujotellen eikä jalkoihinsa tallaten, vaan arvokkaasti kulkien, joskus esteet raivaten, joskus niitä mukautuvasti väistäen, mutta aina arvonsa säilyttäen. Kuinka kullonkin on menetettävä, se on itse opittava, ja sen oppimisessa kasvaa luonne.

"Joko loppuivat lorusi?" Väinämöinen kysyi Joukahaiselta. Jo, jo loppuivat, aina tullaan ennemmin tai myöhemmin kohtaan, jossa kukaan ei voi toista auttaa neuvoilla eikä kehoituksilla, vaan jossa jokaisen on itse asetettava itselleen päämäärä ja noudatettava sitä taitojensa mukaan. Toisin sanoen tullaan luonteenmuodostumisen alkupäähän. Mikä siinä neuvoksi? Mikä muu kuin nöyrä mieli, mutta luja tahto, valikoiva esimerkkien tarkkailu ja oman tien valinta. Siinä Kadettikoulu yrittää parhaansa mukaan kasvattejaan auttaa. Arvostele sitä, mutta tee se niinkuin ukko Polonius neuvoo, "äl' ääneen lausu mietteitä", ja anna arvo koulun yrityksille, ota alttiisti vastaan mitä koulu antaa ja valikoi tarkoin siitä mitä toverit antavat. Ja ellei Sinulla joskus ole parempaa keskustelutoveria, kysy silloin pulmiisi helpotusta vaikkapa

ISÄLTÄSI.

Ihmisen arvo tai arvottomuus selviää aina vasta silloin, kun häneltä pyydetään uhrausta.

LAIVASTOVIERAILUISTAMME ENNEN . . .

Vuosittain olemme tottuneet näkemään varsinkin Helsingissä ja Turussa hyvän tahdon ja ystävällisten suhteiden lähettiläinä lukuisia toinen toistaan komeampia ulkomaisia sotalaivoja ja laivasto-osastoja, voimatta itse asiallisesti vastata näihin kansainvälisen kanssakäymisen tavanomaisiin kohteliaisuuskynteihin. Parin viime vuoden aikana on kuitenkin laivastomme jälleenrakentaminen edistynyt siinä määrin, että kuluneena kesänä voitiin ottaa ohjelmaan ensimmäiset vastaviisit, jotka suuntautuivat molempiin lähinaapureihimme. Neljä vierailuihin osallistuneista aluksistaamme, nimittäin miinalaiva Keihässalmi sekä raivaajat Raisio, Ruissalo ja Röyttä ovatkin aivan uusia kotimaisen laivanrakennusteollisuutemme mallikappaleita. Ulkonaisella koolla ja komeudella ne eivät tosin voi — eikä ole tarpeenkaan — pröystäillä, mutta suunnittelultaan ja varustukseltaan ne ovat mitä uudenaikaisimpia ja käyttötarkoituksiinsa erittäin tehokkaita. Jo sodassa mukana ollut miinalaiva Ruotsinsalmi osallistui lisäksi vierailuihin merikadettien harjoitusaluksena.

Tämän laatusilla vierailuilla on meidänkin maassamme jo varsin vanhat perinteet. Ensimmäisen vierailun Ruotsiin suoritti Suomen laivasto elokuussa 1929. Tällöin pistäytyivät tykkiveneemme Uusimaa, Hämeenmaa ja Karjala Karlskronassa ja Saltsjöbadenissa Tukholman liepeillä. Tästä vierailusta kirjoitti kohta sen päätyttyä eräs osallistujista — nykyisin korkeimpaan upseeristoomme kuuluva — seuraavasti: "Rasittavia ovat viralliset laivastovierailut, eivätkä suinkaan hyödyttömiä huvimatkoja. Paljon saimme matkallamme oppia, jota ei kirjoista löydä eikä suullisesti opeteta. Vieraanvaraisia olivat isäntämme, ystävällinen meille Ruotsinmaa ja monta hauskaa muistoa matkaltamme jäi."

1930-luvulla kävi laivastomme useita kertoja Ruotsissa. Mm psl Ilmarinen edusti maatamme v 1938 Kuningas Kustaa V:n 80-vuotispäivillä. Tasavallan presidentti Kyösti Kallion tehdessä vierailumatkansa panssarilaivallamme. Tämä laiva saattoi myös Suomessa suuresti pidetyn Ruotsin Helsingin lähettilään ministeri Heidenstam-vainajan kotimaansa multiin. V. 1939 vierailivat Tukholmassa panssarilaivat Ilmarinen ja Väinämöinen sekä sukellusveneet Vetehinen ja Vesihäisi. Laivojemme laadusta ja nimistä johtuen kirjoittivat tukholmalaiset lehdet vierailusta sellaisin otsikoin kuten "Ferliga finnar på Strömmen", "Bulldoggar med hård bett" ja "Kaleva går igen i svenska vatten." Tältä erinomaisen onnistuneelta ystävyys-

vierailulta muistuvat mieleen varsinkin lähettiläämme, ministeri Juho Kusti Paasikiven sekä Ruotsin ulkoministeri Sandlerin ja puolustusministeri Sköldin lämpimät puheet.

Mutta muutkaan Itämeren reunavaltiot eivät ole jääneet vaille vastaavia vierailuja. 1920-luvun puolivälistä lähtien pistäytyi laivastomme silloin tällöin Suomenlahden eteläpuolella Bestin veljeskansaa tervehtimässä Tallinnassa, Kuresaaressa, Pernussa tai Saarenmaalla. Eräinä vuosina vierailumatkat ulottuivat edelleen Latvian ja Puolan satamiin. Miinalaiva M 1, myöhemmin Louhi-nimellä tunnettu, käväisi 20-luvulla myös Petsamossa vierailien matkalla norjalaississa satamissa.

Ensimmäinen laivastovierailu Saksaan tehtiin v 1935. Menomatalla suoritti Rannikkolaivasto harjoituksia, kuten tavallista näiden matkojen yhteydessä, tällä kertaa ankarassa myrskyssä Gotlannin vesillä. Sieltä suuntasivat psl Väinämöinen, tyv Hämeenmaa ja sukellusveneet Iku-Turso ja Vetehinen keulansa kohti Kieliä. Vierailu sattui ajan-kohtana, jolloin kehityskulku Saksan laivastossa oli juuri ryntäämässä yli Versailles'n rauhan asettamien rajoitusten. Viikkoon saksalaisen harjoittelu- ja uutisrakennustoiminnan nähtyään kirjoittikin mukana ollut "Laivastolehden" edustaja: "Tunnustettakoon suoraan, että apeaksi käy suomalaisen laivastomiehen mieli tuota kaikkea katsolessaan. Apeaksi siksi, että hän saa todeta vuoden toisensa jälkeen vierivän ilman, että jo vuosia sitten valmistunutta laivastomme alkua edes täydennettäisiin siitä toistaiseksi kokonaan puuttuvilla aluksilla, joita vaille sen toimintamahdollisuus on täysin kyseellinen. Meillä esim hävittäjäkysymys (tuolloin suunnitellut hävittäjät olivat n 600 tonnin saattohävittäjiä) on yhä edelleen pelkkien hurskaiden toiveiden varassa, vaikka juuri näiden alusten lähinnä tulisi sodan aikana merenkäyttömme sukellusveneiltä turvata."

Eräs asevelvollinen matruusi kirjoittaa matkamuistoistaan omintakeisella kieliassullaan seuraavasti: "Kolme päivää kesti myrsky ja useasti Neptunus kysyi vointiamme"; sekä edelleen: "Maakrapu ei voi uskoa sitä juhlallisuutta, jolla me puristimme saksalais-isäntiemme kättä keskirasikaiden tykkien kaiutessa kunnialaukaukset. Ankkuroimme sotasatamaan ja vierailu alkoi. Juhlomme ja mässäilimme isäntiemme kustannuksella. Moni taisi löytää työntökin, mutta ei se ystävyys kestänyt kuin neljä päivää. Ikävä oli jättää niin ystävällistä sakkia mutta varhain aamulla nostimme ankkurin ja poistuimme kauniissa järjestyk-

sessä lepävään Saksan Itämeren laivaston ohi kohti Libaun satamaa.”

Samanaikaisesti Riikassa vierailleet psl Ilmarinen sekä tykkiveneet Karjala ja Turunmaa saapuivat myös Liepajaan, mistä osasto sitten palasi kokoontuneena kotivesille.

Unohtumattomaksi elämäyksi muodostui psl Väinämöisen väelle maamme edustustehtävä Englannin kuninkaan Yrjö VI:n kruunajaisissa v 1937. Suuressa Spithead'in laivastokatselmuksessa, johon osallistui valioaluksia maailman kaikilta ääriiltä, oli ”Väiski” ankkurissa ruotsalaisen psl ”Drottning Viktorian” ja tanskalaisen psl ”Nils Juelin” vierellä. Samassa alusrivissä oli myös Neuvostoliiton edustaja taistelulaiva ”Marat”.

Juhlallisuuksiin kuului laivastokatselmuksen lisäksi mm suuri ulkoilmajuhla, retkeilyjä maissa, päivällisiä eri aluksilla sekä suuret amiraliteetin juhlatanssiaisat. Eräs meriväen luutnantti kirjoittaa juhlista mm: ”Tarjoilu on suurenmoinen ja tilaa riittämiin. Kauniitten kukkasryhmien keskellä istuskellaan mukavissa nojatuoleissa tanssin lomassa. Tanssi avarassa salissa jatkuu. Maallikon on mahdotonta erottaa meriupseerien joukosta eri kansallisuuksia. Muutamia herroja liikkuu skotlantilaisissa kansallispuvuissa hameineen ja paljaine säärineen. Punatakkiset Royal Marinerin upseerit ovat innokkaita tanssijoita. Hengenmiehiäkin näkyy pari. Heillä on ikivanhat anglikaanisen kirkon pukimet. Ilonpito jatkuu useita tunteja. Kello yhden aikaan yöllä alkaa illallinen. Vasta päivän sarastaessa palataan laivalle ensimmäisen illan jälkeen.”

Sama luutnantti kertoo edelleen laivastoparaatista: ”Kello on 8.00. Lippulaiva ”Nelsonin” signaali vetäistään alas. Kymmenet soittokunnat puhaltavat kansallishymnejä. 50.000 signaalilippua nousee ylös Suureen paraatiin. Näky on valtava. Kuninkaan purren saapuessa täräyttää ”Nelson” ensimmäisen kunnialaukauksen kuninkaalle. Toisella laukauksella yhtyvät tervehdykseen kaikki ankkuripaikalla olevat laivat. Mahtava tykkien jyske kiiriskelee Spitheadin salmassa. Sadat tuliputket syöksevät savua ja suulielkejä kevyen autereiseen

säähän. Taistelulaivojen mahtavat rungot häviävät savupilveen. Vain märssyjen huiput ovat näkyvisissä. Tuuli kuljettaa hiljalleen savupilviä rannikolle. Yhdistyneen laivaston 70.000 silmäparia tähyilee kuninkaan purtta. Kaikkien laivojen partaat on miehitetty ”Eläköön Hänen Majesteettinsa Britannian kuningas Yrjö VI. Eläköön — Eläköön — Eläköön.” Huikea hurraa kaikuu laivalta toisensa jälkeen. Olemme seisoneet partaalla jo 1½ tuntia. Kuninkaan pursi lähestyy hyvää vauhtia. Kunin-gashymniä soitetaan: ”God save the King.” Review-päivä kallistuu iltaan. Jo puolituntia lipunlaskun jälkeen on melkein pimeätä. Silloin klo 21.30 sytyttävät kaikki laivat juhlavalaistuksensa. Jälleen on tuo neliöpeninkulmien laajuinen laivameri jokaisen ihailtavissa, sanon ihailtavissa, sillä emme todellakaan koskaan ole nähneet mitään sen kauniimpaa.

Juhlavalaistuksessa on pari pimeää väliaikaa. Ankkuripaikalla on jälleen pimeätä, mutta vain muutaman sekunnin. Kuin taikaiskusta syttyvät Englannin Grand Fleet'in valonheittimet kaikkialla yhdellä kertaa palamaan, ja valokeilat lähtevät liikkeelle. Ihmeellinen kilpajuoksu ja valoläikkien temmellys avaruudessa alkaa. Yhtäkkiä pysähtyy jokaisen valonheittäjän liike. Kunkin laivan valonheittimet ojentavat hohtavan valkoiset käsivartensa parittain yläviistoon sivulle taivasta kohti. Taivaan Herraan on merimies tottunut luottamaan hädän ja ilon päivinä. Sinnepäin on nytkin niin turvallista ojentaa käsivartensa.”

Paluumatkalla Englannista Väinämöinen vieraili vielä Kööpenhaminassa, mikä lisäsi mukana olleiden elämyksiä edelleen.

Oman lukunsa laivastovierailujen sarjassa muodostavat koululaiva Suomen Joutsenen kahdeksan opettavaista ja kokemusrikasta kaukomatkaa maailman eri merille ja viiden maanosan lukuisiin maihin ja satamiin. Näistä matkoista olisi niin paljon kerrottavaa, ettei sitä kannata näin lyhyen pakinan yhteydessä aloittaakaan. Annan puheenvuoron sen sijaan nykypolven kadetille kuullaksemme tuoreimmista vierailuelämyksistä.

Kom J K Pirhonen

... JA KESÄLLÄ 1960

Sen jälkeen kun laivastomme voitokkaassa meri- ja ilmataistelussa oli saanut hankituksi Sammon takaisin kotiin ja hävittänyt Sigtunan kaupungin on sillä valitettavan harvoin ollut tilaisuus edustaa maatamme rauhallisten vierailujen tapaan. Suomen Joutsenen matkojen ja viimeisen virallisen vierailun jälkeen 21 vuotta sitten korjattiin kuluneena kesänä menestyksellä kahteenkin kertaan väite edustuskelpoisten alusten puutteesta, mikä puute kuitenkin on ollut yhtenä syynä sii-

hen, että olemme vain tyytyneet katselemaan, kun vieraat ovat tulleet ja menneet. ”Harjoitusmatka” Gävleen ja virallinen vierailu Leningradiin soivat meripojillemme voitokkaan revanshin em kaupunkien naimaailmoissa omien vieraidemme haasteisiin muista tärkeämmistä ja vähempiarvoisista tuloista puhumattakaan.

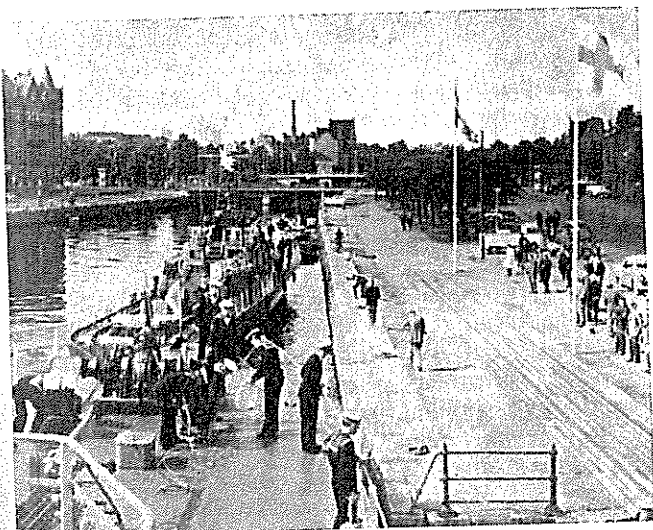
Ennen vierailuja suoritti laivasto-osasto, johon kuuluivat miinalaivat Keihässalmi ja Ruotsinsalmi sekä raivaajat Raisio, Ruissalo ja Röyttä, tärkeän

esiharjoituksen, "Operaatio Jynssäyksen". Se oli perusteellinen. Lippulaivan meriveneen potkurikin sädehti auringossa, vaikka Ruotsinsalmen kadettien mielestä tässä oltiinkin menty hieman liian pitkälle. Paperi oli myös tässä valmistautumisvaiheessa tupakan ohella tärkeintä kulutustavaraa ja iloa tuotti odotuksen lisäksi vain provianttitilauksien täyttäminen tullittomia kulutustavaroita varten. Varsin vertailukelpoista jälkeä kaiketi syntyi ja yöllisen saattoharjoituksen jälkeen 11. päivänä heinäkuuta 1960 klo 07.00 paikallista aikaa paikassa 60° 43' P ja 17° 27' I nousivat luotit, sotilasiamies ja yhteysupseerit aluksiin.

Epävirallisen vierailun vähäiset virallisuudet suoritettiin saapumispäivänä pääasiallisesti laivasto-osaston komentajan, komentaja G Fabritiuksen käynnillä maaherran, kaupunginvaltuuston puheenjohtajan ja varuskunnan päällikön luona asianomaisine vastavierailuineen. Ilmapäivällä oli kaupungin vastaanotto 50 suomalaiselle, mutta muuten oli maaston tiedustelu ja alustava tutustuminen itse kunkin vapaasti harkittavissa. Illalla oli miehistöllä tilaisuus tanssimiseen Furuvikissa, joka sijaitsee n 10 km kaupungista ja on jonkinlainen Linnanmäen ja Korkeasaaren välimuoto. Tätä käytettiin hyväksi runsain määrin, mikä sitten seuraavana aamuna paljastui urheilukentällä jalkapallojoukkueen kaatuessa eteenpäin 1-2 ja köydenvetojoukkueen kompastuessa täsmälleen samaan suuntaan paikallista Hälsingen rykmenttiä vastaan. Komentaja Fabritius tarjosi lounaan ja kiertoajelut kaupungilla saivat yleisen hyväksymisen. Yleisö tutustui aluksiin meikäläisten pae-

tessa jaloista pois kolmeen suuntaan: upseerit ja aliupseerit rykmentin illanviettoihin ja kadetit sekä miehistö Furuvikiin, jonka tirolilaisravintolaan oli merikadeteillemme järjestetty tanssiaiset. Tämä tirolilaisilta tunnetaan nykyisin meidän perheessämme romanttisten lehtimiesten romanttisten kuvausten ansiosta peitenimellä "Operation natten med Monica"-nimisenä, ja vastaavanlaisia kokemuksia on kuulemma muillakin, jotenka helppoa ei ollut kelläkään. Keskiylikkoamuna tarjosivat merirosvot viihdykettä Gävlien pikkuväelle ja illalla oli cocktailkutsut varttuneemmille. Päivä muodostui antoisaksi kaupungin kauppiaille, olihan viimeinen tilaisuus päästä eroon korotetuista päivärahoista. Lukuisia ystävyys- ja tuttavuusiteitä oli solmittu, onpa näitä ylläpidetty joillakin tahoilla myöhemminkin kirjeillä ja radio- ym puheluilla, eikä ruotsalaisten kanssa, joiden ongelmat ja ilot ovat niin peräti samanlaisia kuin meidänkin, toisin olisi voinut ollakaan. Mutta hyvästijätön aika oli tullut, sillä seuraavana aamuna klo 07.00 lähdimme paluumatkalle mielissämme muistot erittäin miellyttävästä ja kauniista Gävlestä.

Vajaan viikon tauon jälkeen oli sama laivasto-osasto jälleen lähdössä matkalle Pohjoissatamassa. 24. päivän aamuna viralliset saattajat hyvästelivät osaston. Irroitimme "Ankkurit ylös"-marssin soidessa. Merivoimien Komentajan ja hänen seurueensa lisäksi oli aluksiin sijoitettu vielä mm soittokunta, mikä todellakaan ei ollut halveksittava saavutus, sillä tilat olivat muutenkin varsin rajoitetut. Reitti suuntautui ensin rannikkoväylää

Gävle 11. 7. 1960 klo 09.00: Keihässalmen paikalla koillataan kastiliinaa ja kaijalla hiivataan springiä pollariin...

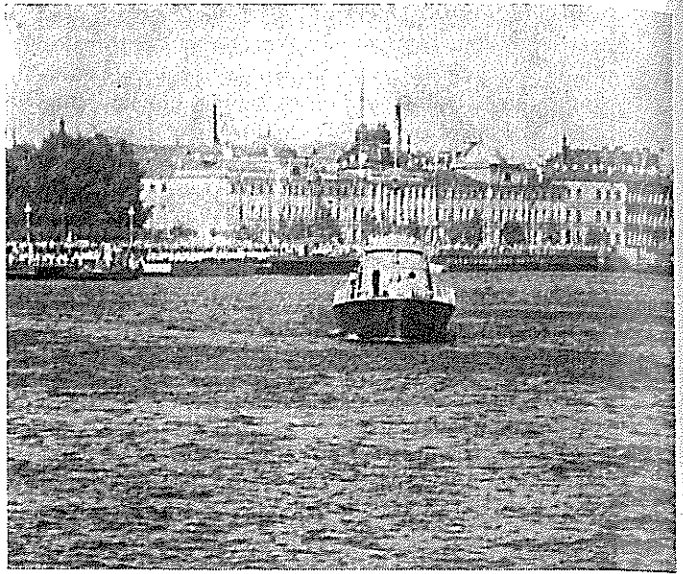

Tyyppillinen Nevan silta ja Iisakin kirkon torni suomalaisen raivaajan kannelta katsottuna

Arvoisa Kadettikunnan jäsen!

Joko olet maksanut jäsenmaksusi Kadettikunnalle ja antanut lahjoituksesi Suomen Marsalkka Mannerheimin Kadettisäätiölle? Ellet, niin tee se viipymättä.

Haapasaareen, missä meripelastusväki tutustui aluksiin, henkilökuntien yrittäessä pelastaa vielä tuoreista maalipinnoista mitä pelastettavissa oli. Sieltä matka jatkui Somerin ja Seiskarin ohi Leningradin meriväylälle, jolla rendezvous yhteysupseerien kanssa tapahtui klo 04.00. Kronstadtin luona vaihdettiin viralliset tervehdykset ja 08.30 kiinnitimme Lieutnant Smidtin laituriin Leningradin sydämessä. Päivä kului etupäässä virallisiin käynteihin ja niiden vastaanottoihin, merivoimamme komentajan vastaanotolla miinalaiva Keihässalmen keulakantta varjostavan aurinkokatoksen alla oli peräti 130:n hengen seurue. Illalla jo tutustui suuri osa henkilökuntaa leningradilaisten suureen ylpeyteen, metroom, ja samalla hankki ensivaikutelmia tästä melkein jokaiselle oudosta kaupungista. Vierailuohjelma oli huolellisesti laadittu etukäteen tutustumisia varten eri nähtävyyksiin, joita oli runsaasti, mutta sen ohella jäi jokaiselle vapaata omin päin kiertelyä varten. Sille kuitenkin kieli ja kaupungin laajuus asettivat omat rajoituksensa. Tiistaina olivat mm käynnit keskusmerisotamuseossa, venäläisessä museossa ja laivaveistämöllä. Meikäläisten mielestä turhan juhlalliset puitteet oli asetettu jalkapalloottelulle, joka niinkään suoritettiin tiistaina. Lopputulos oli nimittäin meille varsin masentava. Illalla oli vielä messivierailu Ruotsinsalmella, mutta muuten suoritettiin tutustumisia kaupungin iltaelämään. Vaikutelmia kertyi runsaasti molemmin puolin, sillä varsin usein joutui laituriilla ja kaduilla altavastaajaksi kaikenlaatuisiin kysymyksiin Suomen kouluoloista aina mielipiteeseen U-2:n alasampumisesta asti. Keskiviikkona 27. 7. tutustuttiin aluksi Uritskin tupakkatehtaaseen. Myöhemmin päivällä kadetit kävivät Frunzen Merisotakoulussa, josta valmistuvat neuvostolaivaston merenkulku-upseerit ja jonka laajuus, komemus ja opetusvälineistö ilmoitavat selvästi sen painon, mikä Neuvostoliitossa annetaan sotilassammattikoulutukselle. Itäpäivällä oli niinkään tilaisuus tutustua Eremitashin ainutlaatuisen taidedekokeelmaan ja ilta kului osin samoissa merkeissä kuin edellinenkin. Seuraavana päivänä tutustuttiin tsaarien entiseen "kesämökkiin", Pietarhoviin, jonka puisto ja rakennukset olivat todella nähtävyyksiä. Suunsa ja taskunsa makeiksi saivat Samoilovin sokerileipomossa käyneet ja illalla olikin sitten Leningradin kaupungin jäähyväisvastaanotto. Osa ehti lähtöpäivänä tutustua vielä tykistömuseoonkin ja klo 15 irroitimme kotimatkalle. Vierailu oli ollut virallisuudestaan huolimatta varsin välitön ja edeltäkäs ennustet-

Viimeinen suomalainen raivaaja on irronnut Leningradin rannasta. Taustana Frunzenin Merisotakoulun päärakennus ja rannalla saattoväkeä.

tu jäykkyys havaittiin vahvasti ylimainostetuksi. Korotetut päivärahat jäivät taaskin kauppiaille äänilevyjä, koruja ja muita matkamuuistoja vastaan. Elämäntavat ja ihmiset havaitsimme eroavan meikäläisistä ja myös varsin paljon kuvitellusta neuvostokansalaisesta, mutta tätä eroa meihin ja oloihimme ei katsottu kummallekaan epäedulliseksi. Kotimatka suoritettiin samaa reittiä kuin tulokin ja seuraavana aamuna olimme jälleen kotonana.

Vierailut olivat ohitse. Uskon, että niiden tarkoitus edustaa maataamme ja sen puolustusvoimia oman puolustushaaran ohella on suoritettu täysin tarkoituksenmukaisesti. Mieluisien matkamuistojen ohella ne eritoten antoivat mukanaolleen kantahenkilökunnalle ja varusmiehille entistä paremman käsityksen naapuriemme katsantokannoista ja olosuhteista niin siviilielämässä kuin myös asevoimien piirissä.

Kad A Lehti

KADETTILLA OLI KIIRE

Merisotakoulun kadetti on palaamassa iltalomalta tietyn ravintolan tunnelmissa ja toteaa, että nyt tuli kiire, sillä laiva on irti laiturista. Kaikki voimansa pinnistäen juoksee kadetti rantaan ja hyppää parin metrin päässä laiturista olevaan laivaan ja toteaa, että . . . laiva on tulossa laituriin.

KADETTIKUNTA 1921—1955

Kadettikunnan matrikkelin täydennysosaa "Kadettikunta 1921—1955" on vielä jonkun verran jäljellä ja myydään ne loppuun à 500 markkaa kappale. Tilaukset on lähetettävä Kadettikunnan toimistoon, Helsinki, Fredrikinkatu 16 A 11. Uuden matrikkelin julkaisemisesta ei toistaiseksi ole tietoa.

Kadettiipiirien kuulumisia

Sotahistoriallinen seura ry retkeilyllä Mikkelissä ja Ristiinassa

Sotahistoriallinen seura ry järjesti sotahistoriallisen retkeilyn 9.—10. 7. 1960 Mikkelisiin ja Ristiinaan. Kun Mikkelin Kadettiipiiri osaltaan oli suuresti vaikuttamassa retkeilyn ohjelman laatimisessa ja sen suorittamisessa, lienee paikallaan selostaa retkeilyä Kylkiraudan lukijoille.

Retkikunta saapui Mikkelisiin 9. 7. puolenpäivän aikaan, jolloin sen lausui tervetulleeksi Mikkelin kaupungin järjestämässä kahvi- ja virvoketilaisuudessa kaupunginhallituksen jäsen evl M Nevasaari. Tilaisuuden aikana hän selosti yksityiskohtaisesti mitä Mikkelissä — lähinnä Kadettiipiirin toimesta — on tehty sotahistoriallisten muistojen vaalimisessa. Näistä mainittakoon mm

— maj N Halla-Seppälän laatima tutkielma "Vanhat soturihaudat Mikkelin kalmistoissa". Jokaisesta vanhasta sotilaasta on lyhyt elämäkerta. Tämä tutkielma sekä siihen liittyvä laaja valokuva-kokoelma oli — kuten muutkin painotuotteet — vieraiden nähtävänä.

— Mikkelin kaupungin antama rahallinen avustus Kylkirauta N:o 20—21 toimittamisessa sekä "Porrassalmi"-vihkosen painattaminen.

— Evl M Nevasaaren laatima luettelo "Sotilaalliset muistomerkit ja taistelupaikat ym Mikkelin sotilaspiirin alueella". Mm 14 km Mikkelistä etelään on Otralan muinaislinna (vallit), joka on paras Suomessa säilynyt 1200-luvun muinaislinnajäännös. 6. Prikaatin (Savon) toimesta varusmiehet ja kantahenkilökunta suorittivat 1955 maisteri Leppäahon johdolla osittain sortuneiden vallien korjauksen.

— Ev J Hynnisen toimesta laati maisteri K Väänänen 130-sivuisen monistetun tutkielman "Mikkelin pitäjän Tuukkalan kasarmialueen vaihteita".

Tuukkalan historiallinen kasarmialue on nyt lopullisesti poissa puolustuslaitoksen käytöstä. Suoritettujen aluevaihdosten johdosta sai varuskunta uuden Karkialam-

men kasarmialueen ja nyt liikkuvat Tuukkalan kankailla Mikkelin piirimielisairaalan potilaat. Tämä teos on arvokas lähinnä juuri paikallista ja joukko-osastojen historiaa silmälläpitäen.

Puheeseen vastasi kenraalimajuri N Sario kiittäen vieraanvaraisuudesta lausuen samalla ilonsa, että paikkakunnalla on tehty huomattavan paljon työtä vanhojen muistojen vaalimisessa ja antaen tunnustuksensa siitä, että tämä työ on ulotettu maakuntaankin.

Tämän jälkeen käytiin Suomen Marsalkan sodanaikaisessa työhuoneessa Mikkelin kansakoululla, jonka jälkeen matka suuntautui Kyyhkylän invahidikotiin, jonka historiikka selvitti evl M Nevasaari. Kenraalimajuri N Sario kiitti ystävällisestä vastaanotosta ja jätti vieraiden puolesta lahjapaketin talon asukkaille. Ihanat ja kauniit näköalat, jotka avautuivat Kyyhkylän parvekkeilta, oli pakko jättää matkan suuntautuessa Porrassalmen taistelupaikalle, jossa evl M Nevasaari selosti taistelun kulun. Täältä matka jatkui Tuukkalan alueelle, jonka muinaislöytöjä evl M Nevasaari selosti. Paikalle ovat AUK/JP 3:n oppilaat pystyttäneet 1937 muistomerkkin.

Varuskunnan ruokasalissa eversti J Hynnisen mukana ollessa nautittuun päivällisen jälkeen tutustuivat seuran jäsenet päätoimittaja A A Tienheimon opastuksella Mikkelin vanhaan Kivisakastiin ja n kuu-kausi sitten avattuun uuteen Suur-Savon museoon.

9. 7. iltapäivällä järjestettiin Sotahistoriallisen seuran toimesta Karkialammen kasarmialueella Savon Prikaatin varusmiehille pu-kuesitys: "Suomalainen sotilas k kautta aikojen". Esityksen johtajana oli taiteilija B Litonius.

10. 7. suuntautui matka Ristiinan Kyyröön, jossa Ristiina-seuran puheenjohtajan, konsulentti O Kervisen lausuttua seuran jäsenet pitäjään tervetulleeksi, majuri N Halla-Seppälä piti paikalla esitelmän 11. 6. 1789 suoritetusta Kyyrön kahakasta, valaisten selostustaan laa-

timallaan karttapiirroksella. Mielenkiintoisen selostuksen jälkeen palasi retkikunta Ristiinan kirkolle, jossa kenraalimajuri N Saron puhuessa laskettiin seuran seppelle Ristiinan sankarihaudalle.

Seurakuntatalolla nautitun kahvi- ja virvoketarjoilun jälkeen osallistui seura kutsuvieraana Ristiinan Nuorisoseuran 50-vuotisjuhlaan, joka vietettiin arvokkaana juhlatilaisuutena Brahenlinnan rautioilla. Sotahistoriallisen seuran panoksena oli juhlassa Savon Prikaatin varusmiesten esittämä "Suomalainen sotilas kautta aikojen".

Sotahistoriallisen seuran onnitteletut esitti puheessaan kenraalimajuri N Sario kiittäen ristiinalaisia isäntiä ja esittäen kiitoksensa mm eversti J Hynniselle, evl M Nevasaarelle ja maj N Halla-Seppälälle. Kenraalimajuri Sario kuvasi Y M Sprengtportenin toimintaa Ristiinassa ja hänen vaikutustaan maamme kohtaloihin. Juhlassa oli myös läsnä yleisesikunnan päällikkö, kenraaliluutnantti T Viljanen.

Onnistuneen ja arvokkaan juhlan jälkeen seurasi veneretki Turun rauhan 1743 rajoille. Tässä Saimaan risteilyssä saatiin omin silmin nähdä Saimaan salmikapeikat ja saaret, joilla oli sen aikaisia puolustuslaitteiden jätteitä vielä nähtävissä (lähempi selostus Kylkirauta N:o 20—21). Koko retkeilyä suosi ihana aurinkoinen sää, eikä olekaan ihme, jos Sikoineuan kapeikossa kauniilla hiekkarannalla maistuihin otraleipä, kokkelipiimä ja kahvi erinomaisesti. Kiitos vaan, Ristiinan tytöt, hyvästä kestätyksestä.

Koko retki oli onnistunut. Yhteisvoimin oli vaalittu vanhoja muistoja ja tutustutettu vieraspaikkakuntalaisia maamme historiaan vanhoilla taistelupaikoilla.

Sotahistoriallisen seuran osallistuminen juuri tänä vuonna, jolloin Kustaan sodasta on kulunut 170 vuotta, retkeilyyn Savoan antaa intoa paikallisten muistojen vaalijoille.

Matti Nevasaari

VERIPALVELU-yhteinen asia

N. 100.000 pulloa verta tulevat vapaaehtoiset verenantajat luovuttaneeksi yksistään tänä vuonna. Tällä verellä on satoja ihmishenkiä voitu pelastaa ja tuhansien potilaiden toipumista edistää.

Lääketieteen edistyessä kasvaa myös veren tarve jatkuvasti, sillä elävää verta ei mikään teollinen tuote pysty korvaamaan.

Veripalvelusta on Suomessa tullut vapaaehtoisen ja puolueettoman lähimmäisen auttamisen kansanliike. Suomalaiset sotilaat ovat esimerkillisellä tavalla osoittaneet alttiuttaan myös tässä yhteisessä asiassa.

Liity Veripalveluun – pelasta ihmishenki

SUOMEN PUNAISEN RISTIN VERIPALVELU

Töölönkatu 40, Helsinki - Puh. 44 02 26

Kuusi vapaaehtoista divisioonaa!

Suomalaisen divisioonan miesmäärä oli sota-aikana yleensä kymmenentuhannen miehen korpilla. Kuusi divisioonaa on meikäläisissä oloissa määrä, jonka panos on ratkaiseva maan väestön lukumäärä huomioon otettuna. Kuitenkin rauhan vallitessa luovuttaa vertaan vuosittain Suomessa yli kuusikymmentätuhatta henkilöä, jotka haluavat olla lähimmäisilleen avuksi. Tästä on välittömänä seurauksena, että sairaat ja avuttomat yksilöt voivat saada tarvittaessa pelastuksen veriherasta tapauksissa, joissa verenhukka on ollut suuri.

Veren muodostavat juokseva verihera ja erilaiset elävät verisolut. Kuutiomillimetriin verta mahtuu 4—5 miljoonaa punaista verisolua, seitsemisen tuhatta valkoista verisolua ja puolen miljoonaa verihiutaletta. Punainen verisolu, joka verensiirroissa näyttelee tärkeätä osaa, on kiekkomainen, läpimitaltaan noin seitsemäntuhannesosamillimetrin suuruinen solu, jolle verenpuna, hemoglobiini, antaa punaisen värin. Verenpuna pystyy sitomaan ja luovuttamaan happea: se toimii elimistön hapen kuljettajana keuhkoista kudoksiin. Hapen merkityksestä ihmiselle on tässä suhteessa turha sen enempää mainita; jokainen tietää sen muutenkin, mutta mikä on tärkeätä teroittaa jokaiselle, joka verenluovutukseen kykenee, on se,

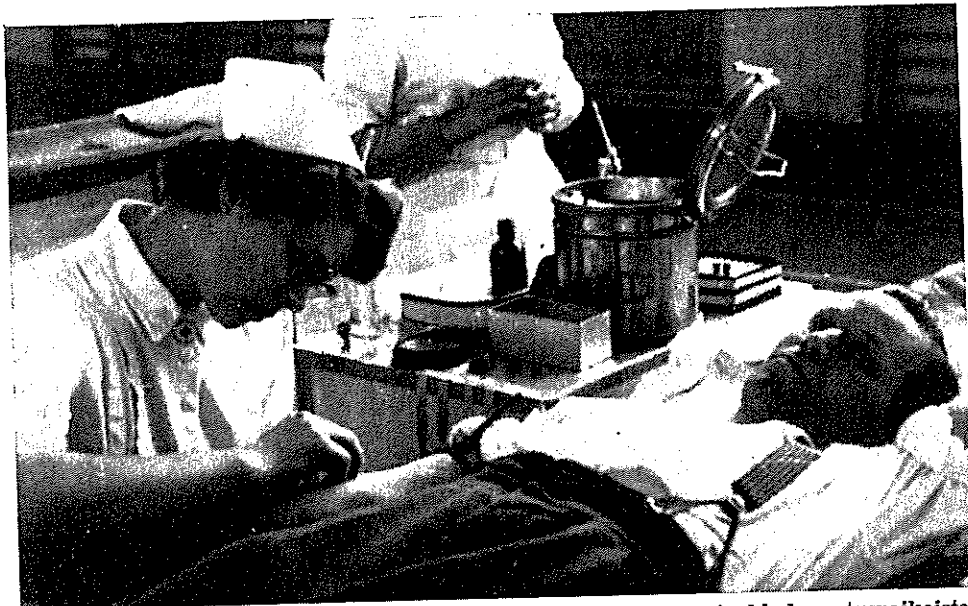
että punasolujen toimintaa ei voida korvata millään lääkeaineella!

Näin ollen henkilöä, joka ei tarvittaessa saa verta terveestä ihmisestä, eivät kalleimmatkaan lääkkeet pysty pelastamaan elämälle!

Maallikkoa kiinnostaa tietenkin tietää, mitkä ovat sitten sellaisia tapauksia, jolloin verensiirto on välttämätön?

Ensinnäkin onnettomuudet, leikkaukset, synnytysvuodot jne saattavat aiheuttaa niin suuren verenhukan, että verensiirto on tarpeen. Toiseksi tauti, joka johtuu punasolujen huonosta muodostuksesta tai niiden liiallisesta hajoamisesta ja joka tunnetaan anemian nimellä. Edelleen erilaiset synnynäiset tai hankitut verenvuototaudit. Palovammat, suuret ruhjevammat ja niihin verrattavat vaativat usein verensiirtoa ja lopuksi eräät tarttuvat taudit voidaan ehkäistä siirtämällä potilaaseen tervettä verta.

Puolustusvoimien parissa sattuu ja tulee aina sattumaan jossakin määrin onnettomuuksia sen työkentän luonteesta johtuen myöskin rauhan aikana. Nykyisin pystytään pelastamaan sellainenkin henkilö, jonka ihosta on jopa kolmasosakin palanut, mutta siihen vaaditaan silloin jo useita litroja plasmaa ja verta. Tarkoituksena on edellämaituissa tapauksissa pyrkiä korvaamaan menetetty veri täyteen määrään ja lukuunottamatta palovammatapausta riittää tavallisesti 1—3 pullollista hoidettavalle. Kun jokainen terve 18—60-vuotias pystyy vaaratta antamaan verta pari kolme kertaa vuodessa (monet huomattavasti useamminkin) voi tällainen verenluovuttaja tyytyväisin mielin laskea auttaneensa ainakin yhtä ellei kahta kanssaihmistään tavalla, joka häneltä ei vie aikaa kuin parisenkymmentä minuuttia ja joka ei tuota hänelle itselleen pienintäkään haittaa! Edellytyk-

Sotakorkeakoulu on eräs niistä monista puolustuslaitoksen joukkoluovutuspaikoista, joissa joka vuosi luovutetaan kymmeniä pulloja verta. Luovuttaja majuri S Rusama
v 1956

senä on tällöin, että verenuovuttaja ei sairasta sellaisia tauteja kuin keltatauti, sydäntauti, syöpä, tuberkuloosi, yliherkkyyshottuma tai astma.

Verensiirron yritykset ovat kauan olleet historiassa ajankohtaisia, vaikka ne alkuaikoina perustuivatkin harhakäsityksiin. Arveltiin mm, että veri vaikuttaa ihmisen luonteseeseenkin ja niinpä yritettiin jähdyttää mielisairaana raivoa — lampaan verellä! Nykyisin on veripalvelun iskulauseena "Pelasta ihmishenki, luovuta verta!" Joka päivä on sairaaloissamme potilaita, joiden kohdalla voimme varmuudella todeta, että he elävät ja voivat jatkaa elämäänsä vain verensiirron ansiosta. Kun veripalvelu on nykyisin maassamme niin hyvin organisoitu, että halukas verenuovuttaja ottamalla yhteyden lähimpään Punaisen Ristin toimipaikkaan, voi suorittaa tämän palveluksen vaivatta, puhumattakaan joukkoverenuovutuksesta, joita suuret yhteisöt ajoittain järjestävät, johtuu etupäässä ihmisten mukavuudenhalusta tai välinpitämättömyydestä, että veren puutetta edelleenkin esiintyy. Ne kuusi vapaaehtoista divisioonaa, jotka ovat olemassa, olisi saatava kasvaamaan kaksinkertaisiksi. Tämä on jokaisen terveen kansalaisen omakohtainen velvollisuus sitäkin suuremmalla syyllä, koska kukaan meistä ei voi tietää, milloin itse tai joku läheisistämme on verensiirron tarpeessa!

Maamme sotainvalidit kuuluvat uskollisiin verenantajiin, verenuovuttajien joukossa on sekä käsi- että jalkaproteesi-invalidi, sotasoikeita jne.

SIEMENS

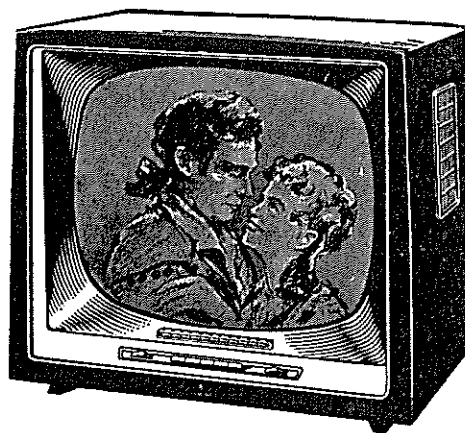
Uusi
SIEMENS

**televisiovastaanotin TL 953
täyttää kaikki toiveenne**

Automaattinen kuvan hienosäätäjä
"ajattelee puolestanne" — Teidän tarvitsee vain kytkeä vastaanottimenne ja täysin terävä kuva ilmestyy kuvaputkelle.

Moottorilla toimiva kanavanvalitsija
Vain koskettimien painallus ja vastaanottimenne viritetty automaattisesti seuraavalle kanavalle.

110° laajakulmainen kuvaputki

Automaattinen kuvanpito
varmistaa vakavan paikallaanpysyvän kuvan myös Eurovisio-lähetyksissä.

Optinen kuvanosoitaja

Siemens-selektiivisuodatin
Myös normaalissa huonevalaistuksessa näette kirkkaan ja sävyrikkaan kuvan.

SIEMENS-ELECTROGERÄTE AKTIENGESELLSCHAFT

SIEMENS SÄHKÖ OY

Helsinki, Salomonk. 17 B — Puh. 10 714

Turku, Eerikink. 20 C. Puh. 12 476 ja 13 728. — Tehdas: Helsinki, Kuortaneenk. 7. Puh. 10 714

IN MEMORIAM

Majuri
Waldemar A A
Kilpeläinen
* 29. 12. 1898
† 20. 3. 1960
Kadetti n:o 570
10. kurssi

Eversti
Frans Petter
Tiittanen
* 9. 6. 1911
† 17. 4. 1960
Kadetti n:o 1094
16. kurssi

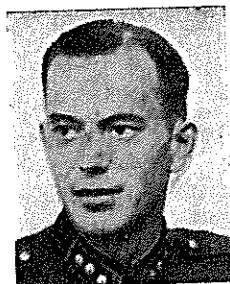
Majuri
Bruno Fritiof
Lagerbohm
* 19. 10. 1905
† 15. 4. 1960
Kadetti n:o 426
8. kurssi

Everstiluutnantti
Onni Lampinen
* 20. 8. 1901
† 17. 4. 1960
Kadetti n:o 763
12. kurssi

Majuri
Pauli Valdemar
Salpo
* 20. 11. 1904
† 10. 5. 1960
Kadetti n:o 617
10. kurssi

Kapteeni
Aarne Tapani
Jääskeläinen
* 16. 3. 1919
† 9. 6. 1960
Kadetti n:o 2234
26. kurssi

Vänrikki
Pentti Veikko
Helin
* 17. 1. 1938
† 24. 6. 1960
Kadetti n:o 3792
44. kurssi

Kapteeni
Pentti E E
Lipasti
* 27. 12. 1914
† 5. 7. 1960
Kadetti n:o 2266
26. kurssi

Everstiluutnantti
Toimi Emil
Haaranen
* 5. 3. 1898
† 24. 7. 1960
Kadetti n:o 409
7. kurssi

12. kadettikurssi 30-vuotias

12. KADETTIKURSSI 30-VUOTISJUHLASSAAN

Eturivissä vasemmalta rouvat Kytömaa, Vallinheimo, Tarvainen, Valtonen, kenraaliluutnantti Blick, rouvat Käkönen, Penttilä, Järvinen ja neiti Pakkala. Takarivissä vas. maj Vallinheimo, ev Valtonen, maj Kytömaa, ev Åkerman, evl Pokkinen, ev Käkönen, evl Kotiaho, ev Kaje, evl Paavola, evl Tarvainen, maj Klockars, maj Lumiala, maj Penttilä, maj Kurikka, maj Komulainen, maj Järvinen ja maj Pakkala.

"JOKOS TE PIKKUPOJAT OLETTE NIIN VANHOJA..."

Näin sanoi kenraaliluutnantti Aarne Blick pyytääksämme häntä kunniavieraaaksemme 30-vuotisjuhlaamme.

Tosiaankin aika on kulunut huimaavaa vauhtia. Kolmekymmentä vuotta sitten syyskuun 12 p:nä nimitti silloinen Tasavallan Presidentti L. K. Relander meidät 12. kadettikurssin kadetit upseereiksi ja tämän johdosta kokoontuimme verestämään vuosien takaisia muistoja kauniina syyskuun sunnuntaina. Aamupäivällä suoritimme kunnia-käynnin sankarihaudoilla, missä everstit Käkönen, Valtonen ja Åkerman laskivat kukat Sankariristille ja Suomen Marsalkan sekä kurssitoverimme Tauno Raven hautoille. Hiljaisen hetken muistelimme niitä kahdeksaa toveriamme, jotka sankarihaudoissa ja kentällä ovat saaneet viimeisen leposijansa.

Hietaniemestä suunnattiin matka Kadettikoululle Santahaminaan ja siellä vietimme hetken kynttilöin valaistun Sankaritaulun edessä.

Kadettikomppanian päällikön johdolla tutustuttiin koulun nykyisiin suojiin ja nautittiin sotilas-

lounas. Erikoisesti käynti koululla kiinnosti rouviamme, jotka ensi kerran olivat mukana Kadettikoulussa. Rattoisasti vietetyn aamupäivän päätteeksi tehtiin kiertoajelu uusien asuma-alueiden läpi Munkkiniemeen. Haikeudella totesimme, että vanhat, päteviksi havaitut pk- ja kk-asemamme olivat saaneet väistyä komeiden rivitalojen ja ostokeskusten tieltä.

Illalla oli juhlaillalliset Kalastajatorpalla. Kunniavieraanamme tilaisuudessa oli kenraaliluutnantti Aarne Blick, jolle kohdistamassaan puheessa ev Käkönen lausui kurssimme kiitollisuuden osoituksen. Ilta kului rattoisasti hyvän ruuan, iloisten kaskujen sekä kuoro- että marssilaulajien esitysten merkeissä. Todettiin myös, että obligatorista puhetta Naiselle ei enää voida pitää, koska sen vakituinen pitäjä, poikamies "Tuju" Hartikainen oli äskettäin purjehtinut avioliiton rauhaisaan satamaan. Vasta pikkutunneilla erosimme siinä mielessä, että viimeistään Kadettikunnan 40-vuotisjuhlissa jälleen tavataan.

32. kadettikurssi 10-vuotias

Maasotakoulusta kesällä 1950 valmistunut 32. kadettikurssi vietti upseeriksi nimittämisensä 10-vuotisjuhlaa 5. 6. 60. Iltapäivällä kurssi veresti kadettiajan muistoja käynnillä Kadettikoulussa. Koulun johtajan ev M Siston toivotettua kurssin tervetulleeksi koululle kunnioitettiin kaatuneiden kadettiupseerien muistoa laskemalla seppele Kadettikoulun sankaritaululle. Koruttoman muistohetken jälkeen tehtiin kiertokäynti koululla, nautittiin yhteiset kahvit Kadettikerholla ja käynnin päätteeksi suoritettiin kapt A Niemen johdolla kiertoajelu Santahaminan saaren vanhoilla "taistelutantereilla".

Illalla kurssi kokoontui Ravintola Klaus Kurjessa jatkamaan merkkipäivän viettoa. Kunnia-

vieraaksi oli kutsuttu kadettiajalla kurssin joukkueen johtajana toiminut majuri E Kanninen rouvineen. Kurssin vanhin kapt P Laamanen toivotti illan isäntänä sekä kutsuvieraat että kurssitoverit naisineen tervetulleeksi yhteiseen iltaan tuoden esille tilaisuuden merkityksen ei vain kadettiaikaisten muistojen verestäjänä vaan myös kadettitovereiden perheitä yhdistävänä siteenä.

Illallisen jälkeen oli ohjelmassa mm musiikkiesityksiä, yhteisesti laulettuja kadettiajan lauluja, kapt A Metson esittämä hauska runomittainen tarina kouluajan päätapahtumista ja kapt A Niemen esittämä "Laurin humalasauna" Seitsemästä veljeksestä.

32. Kadettikurssin 10-vuotispäivän iltajuhlasta Klaus Kurjessa 5. 6. 1960

KADETTIKUNNAN 40-VUOTISJUHLA

17.-19. 3. 1961

Kadettikunnan vuosikokouksen päätöksen mukaan vietetään 40-vuotisjuhlaa Helsingissä 17.-19. 3. 1961. Koska iltajuhlan järjestäminen riippuu osanottajamäärästä, Kadettikunnan hallitus toivoo, että jäsenupseerit ajoissa ilmoittaisivat osallistumisestaan ja maksaisivat viimeistään 15. 12. 1960 mennessä Kadettikunnan postisiirtotilille N:o 7091 osanottomaksunsa mk 1500:— hengeltä.

Juhlan järjestely ilmenee kiertokirjeestä N:o 3/60 ja Kylkiraudan edellisestä numerosta.

LASKUVARJOJA

Oy GRÖNBLOM Ab

Helsinki - Aleksanterink. 48 - Puh. 625861

KESKUSLÄMPÖ Oy

HELSINKI

Puh 62 58 17

VESIKESTO

on kovaa kulutusta kestävä ja vedenpitävä jokakelien pohjanahka.

Vaatikaa kenkiä ostaessanne ja korjauttaessanne VESIKESTOA.

J. W. SUOMISEN NAHKATEHDAS OY

Nakkila

Pohjanahkojen erikoistehdas

Sisällysluettelo

	Sivu
Jalkaväenkenraali Erik Heinrichs 70-vuotias	4
Professori Erik Allardt: Poliittinen mielipiteen muodostus Suomessa ..	5
Valtiotieteen tohtori Olli Seitkari: Suo- men valtiollinen vaalitapa	10
Kapteeni K A Hagelberg: Suomen en- simmäiset laskuvarjojääkärit	15
Centurio: Isän kirje pojalle	18
Kom J Pirhonen ja kad A Lehti: Lai- vastovierailuistamme ennen ja ke- sällä 1960	21
Kadettipiirien kuulumisia	25
Keijo Katajainen: Kuusi vapaaehtoista divisioonaa	27
In Memoriam	29
Kurssien kuulumisia	30

KYLKIRAUTA

Kadettikunta ry:n jäsenlehti

Päätoimittaja: evl E Korpikoski, PEjärj-
os, puh 625801/2231

Toimitusneuvosto:

evl E Korpikoski (phj), majrt S Heinon-
koski ja P Ojanperä, kapt:t J Valtanen,
A Kajaani, L Koho ja yll U Ryönänkoski

Toimitus:

— kapteeni N Lappalainen, PEjärj-os, 625801/
2268

— majuri P Ojanperä, Fredrikink 16 A. 625801/
2177, Kadettikunnan sihteeri

Ilmoitukset:

— T:mi Helka Maula

— ilmoituspäällikkö S Sivula, Uudenmaank. 23
A 7, Helsinki, puh 669 962

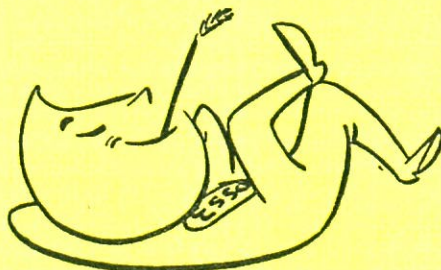
Taloudenhoito:

rouva Irja Wonkka, Liisank. 1, Helsinki
12681/333

POSTISIIRTOTILI 30 909

Tämä iloinen Esso-poika tunnetaan kaikkialla maailmassa. Kymmenissä maissa ja sadoissa suurkaupungeissa työskentelevät tuhansien mainosmiesten aivot jatkuvasti tämän viehättävän symbolin parissa. Toimistomme on iloinen voidessaan toimia eräänä rattaana siinä valtavassa koneistossa, jonka Esso maailman suurimpana öljy-yhtiönä on luonut korkealuokkaisten öljytuotteittensa markkinoimiseksi.

OY SUOMEN ILMOITUSKESKUS

The Scandinavian Advertising Pool'in jäsen

— yhteystoimistoja kaikkialla maailmassa —